

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (šeštoji kolegija) SPRENDIMAS

2018 m. rugsėjo 13 d.*

„Bendra užsienio ir saugumo politika – Ribojamosios priemonės atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje – Ieškovės pavadinimo įtraukimas į subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą ir palikimas jame – Pareiga motyvuoti – Teisinis pagrindas – Europos Sąjungos ir Rusijos partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimas – Teisė į nuosavybę – Teisė užsiimti ekonomine veikla – Proporcingumas“

Bylose T-735/14 ir T-799/14

Gazprom Neft PAO, buvusi *Gazprom Neft OAO*, įsteigta Sankt Peterburge (Rusija), atstovaujama advokatų L. Van den Hende, J. Charles ir solisitorės S. Cogman,

ieškovė,

prieš

Europos Sąjungos Tarybą, atstovaujamą M. Bishop ir S. Boelaert,

atsakovę,

palaikomą

Jungtinės Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystės, iš pradžių atstovaujamos C. Brodie ir S. Simmons, vėliau – C. Brodie ir V. Kaye, dar vėliau – C. Brodie, C. Crane ir S. Brandon, galiausiai – C. Brodie, R. Fadoju ir S. Brandon, padedamų QC G. Facenna ir baristerio C. Banner,

ir

Europos Komisijos, atstovaujamos L. Havas, T. Scharf ir D. Gauci,

įstojusių į bylą šalių,

dėl pagal SESV 263 straipsnį pateikto prašymo panaikinti, pirma, 2014 m. liepos 31 d. Tarybos sprendimo 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229, 2014, p. 13), iš dalies pakeisto 2014 m. rugsėjo 8 d. Tarybos sprendimu 2014/659/BUSP (OL L 271, 2014, p. 54) ir 2014 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimu 2014/872/BUSP (OL L 349, 2014, p. 58), 1 straipsnio 2 dalies b–d punktus, 3 ir 4 dalis, 4 straipsnį, 4a straipsnį, 7 straipsnio 1 dalies a punktą ir III priedą ir, antra, 2014 m. liepos 31 d. Tarybos reglamento (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229, 2014, p. 1), iš dalies pakeisto 2014 m. rugsėjo

* Proceso kalba: anglų.

8 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 960/2014 (OL L 271, 2014, p. 3) ir 2014 m. gruodžio 4 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1290/2014 (OL L 349, 2014, p. 20), 3 straipsnį, 3a straipsnį, 4 straipsnio 3 ir 4 dalis, 5 straipsnio 2 dalies b–d punktus, 3 ir 4 dalis, 11 straipsnio 1 dalies a punktą ir VI priedą

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas G. Berardis (pranešėjas), teisėjai D. Spielmann ir Z. Csehi,

posėdžio sekretorius L. Grzegorzcyk, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. gruodžio 14 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Faktinės bylos aplinkybės

1. Ieškovė *Gazprom Neft PAO* yra pagal Rusijos teisę įsteigta komercinė bendrovė, kurios specializacija – naftos ir dujų žvalgyba ir gavyba, žalios naftos prekyba ir platinimas, naftos produktų gamyba ir prekyba. Jos pagrindinė akcininkė yra *Gazprom Joint Stock Company*, kuriai tiesiogiai ir netiesiogiai priklauso 95,7 % įmonės akcijų. Rusijos vyriausybei tiesiogiai ir netiesiogiai priklauso 50,23 % *Gazprom Joint Stock Company* akcijų.
2. 2014 m. vasario 20 d. Europos Sąjungos Taryba labai griežtai pasmerkė smurto naudojimą Ukrainoje. Ji paragino nedelsiant nutraukti smurtą Ukrainoje ir visapusiškai gerbti žmogaus teises bei pagrindines laisves. Taryba taip pat numatė, kad bus nustatytos ribojamosios priemonės asmenims, atsakingiems už žmogaus teisių pažeidimus, smurtą ir nepagrįstą jėgos naudojimą.
3. 2014 m. kovo 3 d. neeiliniame posėdyje Taryba pasmerkė Rusijos ginkluotųjų pajėgų agresijos veiksmus, kuriais akivaizdžiai pažeidžiamas Ukrainos suverenitetas ir teritorinis vientisumas, taip pat *Soviet Federatsii Federal'nogo Sobrania Rossiskoï Federatsii* (Rusijos Federacijos Federalinio Susirinkimo Federacijos Taryba) 2014 m. kovo 1 d. suteiktą leidimą naudoti ginkluotąsias pajėgas Ukrainos teritorijoje. Europos Sąjunga paragino Rusijos Federaciją nedelsiant išvesti savo ginkluotąsias pajėgas į jų nuolatinio dislokavimo vietas, paisant prisiimtų tarptautinių įsipareigojimų.
4. 2014 m. kovo 5 d. Taryba nustatė ribojamąsias priemones, skirtas pasisavintoms Ukrainos valstybės lėšoms įšaldyti ir susigrąžinti.
5. 2014 m. kovo 6 d. Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovai patvirtino Tarybos 2014 m. kovo 3 d. išvadas. Jie griežtai pasmerkė Rusijos Federacijos įvykdytą Ukrainos suvereniteto ir teritorinio vientisumo pažeidimą, kuris nebuvo išprovokuotas, ir paragino Rusijos Federaciją nedelsiant išvesti savo ginkluotąsias pajėgas į jų nuolatinio dislokavimo vietas, laikantis taikytinų susitarimų. Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovai pareiškė, kad bet kokie kiti Rusijos Federacijos veiksmai siekiant destabilizuoti padėtį Ukrainoje turės plataus masto pasekmių Sąjungos bei jos valstybių narių ir Rusijos Federacijos tarpusavio santykiams įvairiose ekonomikos srityse. Jie paragino Rusijos Federaciją nedelsiant suteikti galimybę atvykti tarptautiniams stebėtojams ir pabrėžė, kad krizės Ukrainoje sprendimas turi būti grindžiamas Ukrainos teritoriniu vientisumu, suverenitetu ir nepriklausomybe, taip pat griežtu tarptautinių standartų laikymusi.

- 6 2014 m. kovo 16 d. Ukrainos teritorijos administracinio vieneto Krymo Autonominės Respublikos parlamentas ir kito šios teritorijos administracinio vieneto Sevastopolio miesto vietos valdžia surengė referendumą dėl Krymo statuso. Šiame referendume Krymo gyventojų buvo klausiama, ar jie nori, kad Krymas būtų prijungtas prie Rusijos Federacijos ir taptų jos subjektu, ar kad būtų atkurtas 1992 m. Krymo konstitucijos galiojimas ir Krymo, kaip Ukrainos teritorijos dalies, statusas. Pagal Krymo Autonominėje Respublikoje paskelbtus rezultatus iš 83,1 % balsavusiųjų 96,77 % pritarė regiono prijungimui prie Rusijos Federacijos.
- 7 2014 m. kovo 17 d. Taryba priėmė kitas išvadas dėl Ukrainos. Taryba griežtai pasmerkė 2014 m. kovo 16 d. Kryme surengtą referendumą dėl prisijungimo prie Rusijos Federacijos, kuris, Tarybos nuomone, buvo vykdomas akivaizdžiai pažeidžiant Ukrainos Konstituciją. Taryba primygtinai paragino Rusijos Federaciją imtis veiksmų, kad būtų nutrauktas krizės eskalavimas, nedelsiant atitraukti savo pajėgas, kad jų skaičius atitiktų iki krizės buvusį skaičių, ir sugrąžinti jas į dislokacijos vietas laikantis prisiimtų tarptautinių išpareigojimų, pradėti tiesiogines diskusijas su Ukrainos vyriausybe ir pasinaudoti visais atitinkamais tarptautiniais mechanizmais, kad būtų surastas taikus ir derybomis pagrįstas sprendimas visapusiškai laikantis savo dvišalių ir daugiašalių išpareigojimų užtikrinti Ukrainos suverenitetą ir teritorinį vientisumą. Šiuo klausimu Taryba apgailestavo, kad dėl Rusijos Federacijos pareikšto veto Jungtinių Tautų Saugumo Taryba negalėjo priimti rezoliucijos. Be to, ji paragino Rusijos Federaciją nesiimti veiksmų, kuriais pažeidžiant tarptautinę teisę būtų aneksuotas Krymas.
- 8 Tą pačią dieną Taryba, remdamasi ESS 29 straipsniu, priėmė Sprendimą 2014/145/BUSP dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 78, 2014, p. 16), ir, remdamasi SESV 215 straipsniu, – Reglamentą (ES) Nr. 269/2014 dėl ribojamųjų priemonių, taikytinų atsižvelgiant į veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi (OL L 78, 2014, p. 6), kuriais nustatė draudimo keliauti ir turto išaldymo priemones, taikytinas asmenims, atsakingiems už veiksmus, kuriais kenkiama Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei arba į juos kėsiamasi, taip pat su jais susijusiems asmenims ir subjektams.
- 9 2014 m. kovo 17 d. Rusijos Federacija oficialiai pripažino 2014 m. kovo 16 d. Kryme vykusio referendumo rezultatus. Po šio referendumo Krymo Aukščiausioji Taryba ir Sevastopolio savivaldybės taryba paskelbė Krymo nepriklausomybę nuo Ukrainos ir paprašė jį prijungti prie Rusijos Federacijos. Tą pačią dieną Rusijos prezidentas pasirašė dekretą, kuriuo Krymo Respubliką pripažino suverenia ir nepriklausoma valstybe.
- 10 2014 m. kovo 21 d. Europos Vadovų Taryba priminė 2014 m. kovo 6 d. Sąjungos valstybių ar vyriausybių vadovų pareiškimą ir paprašė Europos Komisijos ir valstybių narių apsvarstyti kitas galimas tikslines priemones.
- 11 2014 m. birželio 23 d. Taryba nusprendė, kad turi būti draudžiama importuoti į Sąjungą Krymo ar Sevastopolio kilmės prekes, išskyrus Krymo ar Sevastopolio kilmės prekes, kurioms Ukrainos vyriausybe suteikė kilmės sertifikatą.
- 12 Po 2014 m. liepos 17 d. bendrovės *Malaysian Airlines* MH17 reisu skridusio lėktuvo katastrofos, kai jis buvo numuštas Donecke (Ukraina), Taryba paprašė Komisijos ir Europos išorės veiksmų tarnybos (EIVT) baigti parengiamąjį darbą dėl galimų tikslinių priemonių ir ne vėliau kaip liepos 24 d. pateikti pasiūlymus dėl veiksmų, įskaitant dėl galimybės patekti į kapitalo rinką, gynybos, dvejopo naudojimo prekių ir didesnės rizikos technologijų, visų pirma, energetikos, sektoriuje.

- 13 2014 m. liepos 31 d. Taryba, remdamasi ESS 29 straipsniu, priėmė Sprendimą 2014/512/BUSP dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229, 2014, p. 13). Tą pačią dieną Taryba, remdamasi SESV 215 straipsniu, priėmė Reglamentą (ES) Nr. 833/2014 dėl ribojamųjų priemonių atsižvelgiant į Rusijos veiksmus, kuriais destabilizuojama padėtis Ukrainoje (OL L 229, 2014, p. 1).
- 14 Reglamento Nr. 833/2014 II priede pateikiamas šio reglamento 3 straipsnyje nurodytų pagal Kombinuotosios nomenklatūros kodą klasifikuojamų technologijų sąrašas, t. y. daugiausia vamzdinių vamzdžiai, tinkami naudoti magistraliniams naftotiekams arba dujotiekams tiesti, uolienų arba grunto gręžimo įrankiai, tūriniai skysčių siurbliai, skysčių keltuvai, žemės gręžimo ir vertikaliojo kasimo mašinos ar jų dalys, gręžybos ar verslinės žvejybinės platformos, mobilūs gręžimo įrenginiai, plūduriuojantys švyturiai, priešgaisriniai laivai ir t. t.
- 15 Vėliau, 2014 m. rugsėjo 8 d., Taryba priėmė Sprendimą 2014/659/BUSP, kuriuo iš dalies keičiamas Sprendimas 2014/512 (OL L 271, 2014, p. 54), ir Reglamentą (ES) Nr. 960/2014, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 833/2014 (OL L 271, 2014, p. 3). Pagal šiuos teisės aktus taikomi papildomi apribojimai teikti susijusias paslaugas, reikalingas giliavandenei naftos žvalgybai ir gavybai, naftos žvalgybai ir gavybai Arktyje arba skalūnų naftos projektams Rusijoje. Tuose pačiuose teisės aktuose nustatyti papildomi apribojimai, susiję su galimybe patekti į Sąjungos kapitalo rinką, ir išplėsta jų taikymo sritis trimis didžiausioms veiklų žalios naftos ir naftos produktų srityje vykdančioms Rusijos bendrovėms, įskaitant ieškovę, kurios kontroliuojamos valstybės arba kurių didžioji dalis kapitalo priklauso valstybei.
- 16 Galiausiai Sprendimas 2014/512, iš dalies pakeistas Sprendimu 2014/659, buvo pakeistas 2014 m. gruodžio 4 d. Tarybos sprendimu 2014/872/BUSP (OL L 349, 2014, p. 58, toliau – ginčijamas sprendimas). Reglamentas Nr. 833/2014, iš dalies pakeistas Reglamentu Nr. 960/2014, buvo pakeistas 2014 m. gruodžio 4 d. Tarybos reglamentu (ES) Nr. 1290/2014 (OL L 349, 2014, p. 20, toliau – ginčijamas reglamentas).
- 17 Sprendimo 2014/659 1 straipsnio 1 dalimi, o vėliau – Sprendimo 2014/872 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktais įtrauktuose arba pakeistuose ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b–d punktuose, 3 ir 4 dalyse numatyta:

„2. Tiesioginis ar netiesioginis obligacijų, nuosavybės ar panašių finansinių priemonių, kurių termino diena [terminas] viršija 30 dienų, pirkimas ar pardavimas, tiesioginis ar netiesioginis investicinių paslaugų, skirtų joms išleisti, teikimas ar pagalba jas išleidžiant arba kitoks prekiavimas tokiomis obligacijomis, nuosavybės ar panašiomis finansinėmis priemonėmis, kurias po 2014 m. rugsėjo 12 d. išleido:

<...>

- b) subjektai, įsteigti Rusijoje, kuriuos kontroliuoja valstybė arba kurių daugiau kaip 50 % akcijų yra valstybės nuosavybė, kurių apskaičiuotasis bendras turtas yra daugiau kaip 1 trilijonas Rusijos rublių, ir kurie ne mažiau kaip 50 % apskaičiuotųjų pajamų 2014 m. rugsėjo 12 d. gauna iš žalios naftos arba naftos produktų pardavimo arba transportavimo, įtraukti į III priede pateiktą sąrašą;
- c) bet kuris juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, įsteigti ne Sąjungoje, kurio daugiau kaip 50 % akcijų yra a ir b punktuose nurodyto subjekto nuosavybė; arba
- d) bet kuris juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, veikiantys c punkte nurodytai kategorijai priklausančio arba į II ar III prieduose pateiktą sąrašą įtraukto subjekto vardu ar jo nurodymu, yra draudžiami.

3. Draudžiama tiesiogiai arba netiesiogiai sudaryti susitarimą arba dalyvauti susitarime suteikti naujas paskolas arba kreditą, kurių termino diena [terminas] viršija 30 dienų, bet kuriam 1 arba 2 dalyje nurodytam juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai po 2014 m. rugsėjo 12 d., išskyrus paskolas arba kreditą, kurių konkretus ir dokumentais pagrįstas tikslas yra teikti finansavimą nedraudžiamų prekių ir nefinansinių paslaugų tiesioginiam ar netiesioginiam importui arba eksportui tarp Sąjungos ir Rusijos ar bet kurios kitos trečiosios valstybės, arba paskolas, kurių konkretus ir dokumentais pagrįstas tikslas yra teikti ypa[č] skubų finansavimą, kad būtų įvykdyti mokumo ir likvidumo kriterijai Sąjungoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kurių daugiau kaip 50 % nuosavybės teisių priklauso I priede nurodytam subjektui.

4. 3 dalyje nustatytas draudimas netaikomas lėšų panaudojimui ar išmokėjimams pagal sutartį, sudarytą iki 2014 m. rugsėjo 12 d., jeigu:

- a) visos tokių lėšų panaudojimo ar išmokėjimų sąlygos tenkina šiuos reikalavimus:
  - i) dėl jų buvo susitarta iki 2014 m. rugsėjo 12 d.; ir
  - ii) jos tą dieną arba vėliau nebuvo pakeistos; ir
- b) iki 2014 m. rugsėjo 12 d. sutartyje buvo nustatyta termino diena [nustatytas terminas] visiškai visų suteiktų lėšų sugrąžinimui ir visų įsipareigojimų, teisių ir pareigų pagal sutartį panaikinimui.

Šioje dalyje nurodyto lėšų panaudojimo ir išmokėjimų sąlygos apima nuostatas dėl kiekvieno lėšų panaudojimo ar išmokėjimo sugrąžinimo laikotarpio trukmės, taikomos palūkanų normos arba palūkanų normos apskaičiavimo metodo ir didžiausios sumos.“

- 18 Sprendimo 2014/659 priedu prie Sprendimo 2014/512 pridėtas III priedas, kuriuo ieškovės pavadinimas įtrauktas į šio sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų juridinių asmenų, subjektų ar organizacijų sąrašą.
- 19 Reglamento Nr. 960/2014 1 straipsnio 5 dalimi, o vėliau – Reglamento Nr. 1290/2014 1 straipsnio 6 ir 7 dalimis įtrauktuose arba pakeistuose ginčijamo reglamento 5 straipsnio 2 dalies b–d punktuose, 3 ir 4 dalyse numatyta:

„2. Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai pirkti, parduoti perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemonės, kurių termino diena [terminas] viršija 30 dienų, teikti investicines paslaugas arba pagalbą išleidžiant šiuos perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemonės arba kitokiu būdu jais prekiauti, jeigu juos po 2014 m. rugsėjo 12 d. išleido:

<...>

- b) Rusijoje įsisteigęs juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, kuriuos kontroliuoja valstybė arba kurių daugiau nei 50 % akcijų kontroliuoja valstybė ir kurių apskaičiuotasis bendras turtas yra daugiau kaip 1 trilijonas Rusijos rublių, o ne mažiau kaip 50 % apskaičiuotųjų pajamų gaunama iš žalios naftos arba naftos produktų pardavimo arba transportavimo, kaip nurodyta [kurie nurodyti] VI priede;
- c) juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, įsteigta už Sąjungos ribų, kurio daugiau nei 50 % nuosavybės teisių tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso šios dalies a ar b punkte nurodytam subjektui, arba
- d) juridinis asmuo, subjektas ar organizacija, veikiantys šios dalies a, b arba c punkte nurodyto subjekto vardu ar jo nurodymu.

3. Draudžiama tiesiogiai arba netiesiogiai sudaryti susitarimą arba dalyvauti susitarime suteikti naujas paskolas arba kreditą, kurių termino diena [terminas] viršija 30 dienų, bet kokiam 1 arba 2 dalyje nurodytam juridiniam asmeniui, subjektui arba organizacijai po 2014 m. rugsėjo 12 d.

Draudimas netaikomas:

- a) paskoloms arba kreditui, kurių konkretus dokumentais pagrįstas tikslas yra teikti finansavimą neribojamam prekių ir nefinansinių paslaugų importui arba eksportui tarp Sąjungos ir bet kurios trečiosios valstybės, įskaitant išlaidas prekėms ir paslaugoms iš kitos trečiosios valstybės, kurios būtinos eksporto ar importo sutartims vykdyti; arba
- b) paskol[oms], kurių konkretus ir dokumentais pagrįstas tikslas yra teikti ypa[č] skubų finansavimą, kad būtų įvykdyti mokumo ir likvidumo kriterijai Sąjungoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kurių daugiau nei 50 % nuosavybės teisių priklauso bet kuriam III priede nurodytam subjektui.

4. 3 dalyje nustatytas draudimas netaikomas lėšų panaudojimui ar išmokėjimams pagal sutartį, sudarytą iki 2014 m. rugsėjo 12 d., jeigu tenkinamos šios sąlygos:

- a) visos tokių lėšų panaudojimo ar išmokėjimų sąlygos tenkina šiuos reikalavimus:
  - i) buvo susitarta iki 2014 m. rugsėjo 12 d., ir
  - ii) jos tą dieną arba vėliau nebuvo pakeistos; ir
- b) iki 2014 m. rugsėjo 12 d. sutartyje buvo nustatyta termino diena [nustatytas terminas] visiškam visų suteiktų lėšų sugražinimui ir visų įsipareigojimų, teisių ir pareigų pagal sutartį panaikinimui.

a punkte nurodyto lėšų panaudojimo ir išmokėjimų sąlygos apima nuostatas dėl kiekvieno lėšų panaudojimo ar išmokėjimo sugražinimo laikotarpio trukmės, taikomos palūkanų normos arba palūkanų normos apskaičiavimo metodo ir didžiausios sumos.“

20 Reglamento Nr. 960/2014 1 straipsnio 9 dalyje numatyta, kad šio reglamento III priedas, kuriuo ieškovės pavadinimas įtrauktas į Reglamento Nr. 833/2014 5 straipsnio 2 dalies b punkte nurodytų juridinių asmenų, subjektų ar organizacijų sąrašą, pridedamas prie šio reglamento kaip VI priedas.

21 Ginčijamo sprendimo 4 straipsnyje, iš dalies pakeistame Sprendimu 2014/872, numatyta:

„1. Valstybių narių piliečiams arba iš valstybių narių teritorijų, arba naudojantis valstybių narių jurisdikcijai priklausančiais laivais ar orlaiviais norint tiesiogiai ar netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti tam tikrą įrangą, kuri yra tinkama toliau nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, turi būti išduodamas išankstinis eksportuojančios valstybės narės kompetentingos valdžios institucijos leidimas:

- a) naftos žvalgyba ir gavyba vandenyje didesniame nei 150 metrų gilyje;
- b) naftos žvalgyba ir gavyba jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio;
- c) projektai, kurie turi potencialą pagaminti naftą iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą; tai netaikoma skalūnų formacijų žvalgybai ir gavybai siekiant nustatyti ar išgauti naftą iš ne skalūninių rezervuarų.

Sąjunga imasi būtinų priemonių atitinkamiems objektams, kuriems turi būti taikoma ši dalis, nustatyti.

2. Išankstinius leidimus teikti:

- a) techninę pagalbą ar kitas paslaugas, susijusias su 1 dalyje nurodyta įranga;

- b) finansavimą ar finansinę paramą 1 dalyje nurodytos įrangos pardavimui, tiekimui, perdavimui ar eksportui arba siekiant teikti susijusią techninę pagalbą ar mokymą

taip pat turi išduoti eksportuojančios valstybės narės kompetentinga valdžios institucija.

3. Valstybių narių kompetentingos valdžios institucijos neišduoda leidimo parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti įrangą arba teikti paslaugas, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, jeigu jos nustato, kad atitinkamas pardavimas, tiekimas, perdavimas ar eksportas arba atitinkamos paslaugos teikimas yra skirtas vienos iš 1 dalyje nurodytų kategorijų žvalgybai ir gavybai.

4. 3 dalis nedaro poveikio sutarčių, sudarytų iki 2014 m. rugpjūčio 1 d., arba papildomų sutarčių, kurios reikalingos tokioms sutartims vykdyti, vykdymui.

5. Kompetentingos valdžios institucijos gali išduoti leidimą, kai objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas arba paslaugų teikimas, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, būtinas įvykio, kuris gali turėti didelį ir reikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir saugai arba aplinkai, skubiai prevencijai arba jo pasekmių sušvelninimui. Tinkamai pagrįstais didelės skubos atvejais pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas arba paslaugų teikimas, kaip nurodyta 1 ir 2 dalyse, yra galimas negavus išankstinio leidimo, jeigu eksportuotojas per penkias darbo dienas nuo pardavimo, tiekimo, perdavimo arba eksporto ar paslaugų teikimo įvykdymo pateikia kompetentingai institucijai pranešimą, kuriame išsamiai pagrindžiamas pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas ar paslaugų teikimas be išankstinio leidimo.“

- 22 Reglamentu Nr. 1290/2014 iš dalies pakeistuose Reglamento Nr. 833/2014 3 straipsnyje, 4 straipsnio 3 ir 4 dalyse taip pat numatyta:

„3 straipsnis

1. Reikalaujama išankstinio leidimo tiesiogiai arba netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti II priede išvardytus Sąjungos arba kitokios kilmės objektus bet kuriam fiziniam arba juridiniam asmeniui, subjektui arba organizacijai Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, arba bet kurioje kitoje valstybėje, jeigu tokie objektai skirti naudoti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą.

2. Visam pardavimui, tiekimui, perdavimui ar eksportui, kuriam pagal šį straipsnį reikia gauti leidimą, tokį leidimą suteikia valstybės narės, kurioje įsisteigęs eksportuotojas, kompetentingos valdžios institucijos, laikydamosi Reglamento (EB) Nr. 428/2009 11 straipsnyje nustatytų išsamių taisyklių. Leidimas galioja visoje Sąjungoje.

3. Į II priedą įtraukiami tam tikri objektai, kurie yra tinkami toliau nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą:

- a) naftos žvalgyba ir gavyba vandenyse didesniame nei 150 metrų gylyje;
- b) naftos žvalgyba ir gavyba jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliarčio; arba
- c) projektai, kurie turi potencialą pagaminti naftą iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą; tai netaikoma skalūnų formacijų žvalgybai ir gavybai siekiant nustatyti ar išgauti naftą iš ne skalūninių rezervuarų.

4. Eksportuotojai kompetentingoms institucijoms pateikia visą atitinkamą informaciją, reikalingą jų paraiškoms dėl eksporto leidimo.

5. Kompetentingos valdžios institucijos neišduoda leidimo parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti į II priedą įtrauktų objektų, jeigu jos turi pagrįstų priežasčių nustatyti [manyti], kad objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas yra skirti bet kurios iš 3 dalyje nurodytų kategorijų žvalgybos ir gamybos [gavybos] projektams.

Tačiau kompetentingos valdžios institucijos gali išduoti leidimą, kai pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas susijęs su šnipinėjimu, nustatyto sutartyje, sudarytoje iki 2014 m. rugpjūčio 1 d., arba papildomose sutartyse, reikalingose tokiai sutarčiai vykdyti, vykdymu.

Kompetentingos valdžios institucijos taip pat gali išduoti leidimą, kai objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas būtinas įvykio, kuris gali turėti didelį ir reikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir saugai arba aplinkai, skubiai prevencijai arba jo pasekmių sušvelninimui. Tinkamai pagrįstais didelės skubos atvejais pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas yra galimas negavus išankstinio leidimo, jeigu eksportuotojas per penkias darbo dienas nuo pardavimo, tiekimo, perdavimo arba eksporto įvykdymo pateikia kompetentingai institucijai pranešimą, kuriame išsamiai pagrindžiamas pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas be išankstinio leidimo.

6. 5 dalyje nurodytomis sąlygomis kompetentingos valdžios institucijos gali panaikinti, sustabdyti, pakeisti arba atšaukti savo išduotą eksporto leidimą.

7. Jeigu kompetentinga valdžios institucija, vadovaudamasi 5 ar 6 dalimis, atsisako išduoti leidimą arba jį panaikina, sustabdo jo galiojimą, iš esmės jį apriboja arba atšaukia, atitinkama valstybė narė praneša apie tai kitoms valstybėms narėms ir Komisijai ir pateikia joms atitinkamą informaciją, laikydamasi Tarybos reglamento (EB) Nr. 515/97 nuostatų dėl tokios informacijos konfidencialumo.

8. Valstybė narė, prieš išduodama leidimą pagal 5 dalį sandoriui, kuris iš esmės yra identiškas sandoriui, kuriam dar galioja kitos valstybės narės arba kitų valstybių narių atsisakymas išduoti leidimą pagal 6 ir 7 dalis, pirmiausia konsultuojasi su atsisakiusia (-iomis) išduoti leidimą valstybe (-ėmis) narė (-ėmis). Jeigu po tokių konsultacijų atitinkama valstybė narė nusprendžia išduoti leidimą, ji apie tai informuoja kitas valstybes nares bei Komisiją ir pateikia visą atitinkamą informaciją, kuria paaiškinamas toks sprendimas.

<...>

4 straipsnis

<...>

3. Reikia gauti atitinkamos kompetentingos valdžios institucijos leidimą norint:

- a) tiesiogiai ar netiesiogiai teikti techninę pagalbą ar tarpininkavimo paslaugas, susijusias su II priede išvardytais objektais, ir tų objektų tiekimu, gamyba, priežiūra ir naudojimu, bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, arba, jeigu tokia pagalba susijusi [su] objektais, skirtais naudoti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, – bet kuriam asmeniui, subjektui ar organizacijai bet kurioje kitoje valstybėje;
- b) tiesiogiai arba netiesiogiai teikti finansavimą arba finansinę paramą, susijusią su II priede nurodytais objektais, visų pirma įskaitant dotacijas, paskolas ir eksporto kredito draudimą, kurie skirti tiems objektams parduoti, tiekti, perduoti ar eksportuoti arba susijusiai techninei pagalbai teikti, bet kuriam fiziniam ar juridiniam asmeniui, subjektui ar organizacijai Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, arba, jeigu tokia parama susijusi su objektais, skirtais naudoti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą – bet kuriam asmeniui, subjektui ar organizacijai bet kurioje kitoje valstybėje.

Tinkamai pagrįstais didelės skubos atvejais, kaip nurodyta 3 straipsnio 5 dalyje, šioje dalyje nurodytų paslaugų teikimas gali būti vykdomas be išankstinio leidimo su sąlyga, kad tiekėjas praneša kompetentingai valdžios institucijai per penkias darbo dienas po paslaugų suteikimo.

4. Kai prašoma išduoti leidimus pagal šio straipsnio 3 dalį, 3 straipsnis ir visų pirma jo 2 ir 5 dalys taikomi *mutatis mutandis*.“

23 Ginčijamo sprendimo 4a straipsnyje, kuris įtrauktas Sprendimo 2014/659 1 straipsnio 3 dalimi, vėliau iš dalies pakeistas Sprendimo 2014/872 1 straipsnio 6 dalimi, numatyta:

„1. Valstybių narių piliečiams arba iš valstybių narių teritorijų, arba naudojantis valstybių narių jurisdikcijai priklausančiais laivais ar orlaiviais tiesiogiai ar netiesiogiai teikti susijusias paslaugas, reikalingas toliau nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, yra draudžiama:

- a) naftos žvalgyba ir gavyba vandenyje didesniame nei 150 metrų gylyje;
- b) naftos žvalgyba ir gavyba jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio;
- c) projektai, kurie turi potencialą pagaminti naftą iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą; tai netaikoma skalūnų formacijų žvalgybai ir gavybai siekiant nustatyti ar išgauti naftą iš ne skalūninių rezervuarų.

2. 1 dalyje nustatytas draudimas nedaro poveikio sutarčių arba bendrųjų susitarimų, sudarytų iki 2014 m. rugsėjo 12 d., arba papildomų sutarčių, kurios reikalingos tokioms sutartims vykdyti, vykdymui.

3. 1 dalyje nustatytas draudimas netaikomas tuo atveju, jeigu atitinkamos paslaugos yra būtinos skubiai įvykio, kuris gali turėti didelį ir reikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir saugai arba aplinkai, prevencijai arba sušvelninimui.“

24 Ginčijamo reglamento 3a straipsnyje, kuris įtrauktas Reglamento Nr. 960/2014 1 straipsnio 3 dalimi, vėliau iš dalies pakeistas Reglamento Nr. 1290/2014 1 straipsnio 4 dalimi, taip pat numatyta:

„1. Draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai teikti susijusias paslaugas, reikalingas toliau nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą:

- a) naftos žvalgyba ir gavyba vandenyse didesniame nei 150 metrų gylyje;
- b) naftos žvalgyba ir gavyba jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio; arba
- c) projektai, kurie turi potencialą pagaminti naftą iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą; tai netaikoma skalūnų formacijų žvalgybai ir gavybai siekiant nustatyti ar išgauti naftą iš ne skalūninių rezervuarų.

Šioje dalyje susijusios paslaugos tai:

- i) gręžimas,
- ii) gręžinių tyrimas,
- iii) karotažo ir užbaigimo paslaugos,

iv) specializuotų plūdriųjų konstrukcijų teikimo [teikimo] paslaugos.

2. 1 dalyje nustatytais draudimais nedaroma poveikio išsipareigojimų pagal sutartį arba bendrąjį susitarimą, sudarytą iki 2014 m. rugsėjo 12 d., arba pagal papildomas sutartis, būtinas tokiai sutarčiai vykdyti, vykdymui.

3. 1 dalyje nustatyti draudimai netaikomi tuo atveju, jeigu atitinkamos paslaugos yra būtinos įvykio, kuris gali turėti didelį ir reikšmingą poveikį žmonių sveikatai ir saugai arba aplinkai, skubiai prevencijai arba jo pasekmių sušvelninimui.

Paslaugos teikėjas per penkias darbo dienas nuo bet kokios pagal šią dalį atliktos veiklos pateikia kompetentingai institucijai pranešimą, kuriame išsamiai pagrindžiamas pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas be išankstinio leidimo.“

25 Ginčijamo sprendimo 7 straipsnio 1 dalies a punkte, iš dalies pakeistame Sprendimo 2014/659 1 straipsnio 4 dalimi, numatyta:

„1. Netenkinami jokie su sutartimi arba sandoriu, kurių vykdymui tiesioginį arba netiesioginį, visapusišką arba dalinį poveikį turėjo šiuo sprendimu nustatytos priemonės, susiję reikalavimai dėl žalos atlyginimo arba kiti šios rūšies reikalavimai, pavyzdžiui, reikalavimai dėl kompensacijos ar dėl garantijos suteikimo, ypač reikalavimai pratęsti išsipareigojimo, garantijos ar žalos atlyginimo išsipareigojimo terminą arba juos apmokėti, ypač jeigu tai yra finansinė garantija ar finansinis žalos atlyginimo išsipareigojimas, kad ir kokia būtų jų forma, kuriuos pateikė:

a) subjektai, nurodyti 1 straipsnio 1 dalies b ar c punkte ir 1 straipsnio 2 dalies c ar d punkte, arba išvardyti I, II, III ar IV priede.“

26 Reglamento Nr. 833/2014 11 straipsnio 1 dalies a punkte, iš dalies pakeistame Reglamento Nr. 960/2014 1 straipsnio 5a dalimi, taip pat numatyta:

„1. Netenkinami jokie su sutartimi arba sandoriu, kurių vykdymui tiesioginį arba netiesioginį, visapusišką arba dalinį poveikį turėjo šiuo reglamentu nustatytos priemonės, susiję reikalavimai dėl žalos atlyginimo arba kiti šios rūšies reikalavimai, pavyzdžiui, reikalavimai dėl kompensacijos ar dėl garantijos suteikimo, ypač reikalavimai pratęsti išsipareigojimo, garantijos ar žalos atlyginimo išsipareigojimo terminą arba juos apmokėti, ypač jeigu tai yra finansinė garantija ar finansinis žalos atlyginimo išsipareigojimas, kad ir kokia būtų jų forma, kuriuos pateikė:

a) subjektai, nurodyti 5 straipsnio 1 dalies b ir c punktuose bei 5 straipsnio 2 dalies [c ir] d punkte [punktuose], arba išvardyti III, IV, V ir VI prieduose.“

Procesas ir šalių reikalavimai

27 2014 m. spalio 24 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės ieškinį byloje T-735/14.

28 2014 m. gruodžio 5 d. Bendrojo Teismo kanceliarija gavo ieškovės ieškinį byloje T-799/14.

29 2015 m. sausio 2 d. Bendrojo Teismo kanceliarija atskiru dokumentu gavo ieškovės prašymą sujungti bylas T-735/14 ir T-799/14, taip pat jos patikslintus ieškinius šiose bylose siekiant atsižvelgti į Sprendimą 2014/872 ir Reglamentą Nr. 1290/2014.

30 2015 m. kovo 12 d. Bendrojo Teismo devintosios kolegijos pirmininko sprendimu, vadovaujantis 1991 m. gegužės 2 d. Bendrojo Teismo procedūros reglamento 50 straipsniu, bylos T-735/14 ir T-799/14 buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma rašytinė ir žodinė proceso dalys.

- 31 Bendrojo Teismo kanceliarija gavo aktus, kuriais Komisija ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė paprašė leisti įstoti į šią bylą palaikyti Tarybos reikalavimų. 2015 m. birželio 24 d. nutartimis Bendrojo Teismo devintosios kolegijos pirmininkas leido joms įstoti į bylą. Įstojusios į bylą šalys pateikė savo paaiškinimus, o per nustatytą terminą pagrindinės šalys dėl jų pateikė pastabas.
- 32 Gavęs šalių pastabas devintosios kolegijos pirmininkas 2015 m. spalio 29 d. sprendimu sustabdė bylos nagrinėjimą, kol Teisingumo Teismas priims sprendimą byloje *Rosneft* (C-72/15).
- 33 Priėmus 2017 m. kovo 28 d. Sprendimą *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236), bylos nagrinėjimo sustabdymo laikotarpis baigėsi, kaip numatyta Bendrojo Teismo procedūros reglamento 71 straipsnio 3 dalyje.
- 34 Šiomis aplinkybėmis pagrindinių šalių buvo paprašyta pateikti savo pastabas dėl 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236) pasekmių, kiek tai susiję su nagrinėjamuose ieškiniuose nurodytais pagrindais ir argumentais. Jos šį prašymą įvykdė per nustatytą terminą.
- 35 Pakeitus Bendrojo Teismo kolegijų sudėtį, teisėjas pranešėjas buvo paskirtas į šeštąją kolegiją, todėl, remiantis Procedūros reglamento 27 straipsnio 5 dalimi, šios bylos paskirtos tai kolegijai.
- 36 Taikant 2017 m. spalio 12 d. proceso organizavimo priemonę, šalių buvo paprašyta patikslinti tam tikrus argumentus dėl ieškinio priimtinum.
- 37 Byloje T-735/14 ieškovė Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamo sprendimo 4 straipsnį, iš dalies pakeistą Sprendimo 2014/872 1 straipsnio 5 dalimi,
  - panaikinti ginčijamo reglamento 3 straipsnį, taip pat 4 straipsnio 3 ir 4 dalis, iš dalies pakeistus Reglamento Nr. 1290/2014 1 straipsnio 3 ir 5 dalimis,
  - priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.
- 38 Byloje T-799/14 ieškovė Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamo sprendimo 4a straipsnį, įtrauktą Sprendimo 2014/659 1 straipsnio 3 dalimi ir iš dalies pakeistą Sprendimo 2014/872 1 straipsnio 6 dalimi,
  - panaikinti ginčijamo reglamento 3a straipsnį, įtrauktą Reglamento Nr. 960/2014 1 straipsnio 3 dalimi ir iš dalies pakeistą Reglamento Nr. 1290/2014 1 straipsnio 4 dalimi,
  - panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b–d punktus, 3 ir 4 dalis ir III priedą, įtrauktus arba iš dalies pakeistus Sprendimo 2014/659 1 straipsnio 1 dalimi ir priedu, Sprendimo 2014/872 1 straipsnio 1 dalies a ir b punktais, kiek šios nuostatos su ja susijusios,
  - panaikinti ginčijamo reglamento 5 straipsnio 2 dalies b–d punktus, 3 ir 4 dalis ir VI priedą, įtrauktus arba iš dalies pakeistus Reglamento Nr. 960/2014 1 straipsnio 5 ir 9 dalimis ir III priedu, Reglamento Nr. 1290/2014 1 straipsnio 6 ir 7 dalimis, kiek šios nuostatos su ja susijusios,
  - panaikinti ginčijamo sprendimo 7 straipsnio 1 dalies a punktą, iš dalies pakeistą Sprendimo 2014/659 1 straipsnio 4 dalimi, kiek ši nuostata su ja susijusi,
  - panaikinti ginčijamo reglamento 11 straipsnio 1 dalies a punktą, iš dalies pakeistą Reglamento Nr. 960/2014 1 straipsnio 5a dalies a punktu,

- priteisti iš Tarybos bylinėjimosi išlaidas.
- 39 Byloje T-735/14 Taryba Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį, kiek tai susiję su ginčijamo sprendimo 4 straipsniu, dėl jurisdikcijos nebuvimo arba nepatenkinus šio reikalavimo, kaip nepriimtina,
  - atmesti ieškinį, kiek tai susiję su ginčijamo reglamento 3 straipsniu ir 4 straipsnio 3 ir 4 dalimis, kaip nepriimtina,
  - nepatenkinus minėtų reikalavimų, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
  - priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.
- 40 Byloje T-799/14 Taryba Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį, kiek tai susiję su ginčijamu sprendimu, dėl jurisdikcijos nebuvimo arba nepatenkinus šio reikalavimo, kaip nepriimtina,
  - atmesti ieškinį, kiek tai susiję su ginčijamu reglamentu, kaip nepriimtina,
  - nepatenkinus minėtų reikalavimų, atmesti ieškinį kaip nepagrįstą,
  - priteisti iš ieškovės bylinėjimosi išlaidas.
- 41 Savo atsakyme raštu į Bendrojo Teismo klausimą, pateiktame po to, kai buvo priimtas 2017 m. kovo 28 d. Sprendimas *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236), Taryba patikslino, kad, remiantis SESV 275 straipsnio antra pastraipa, jai kyla abejonių dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos tik tiek, kiek tai susiję su ginčijamo sprendimo 4 ir 4a straipsniais.
- 42 Sujungtose bylose T-735/14 ir T-799/14 Komisija Bendrojo Teismo prašo atmesti visus ieškinius.
- 43 Sujungtose bylose T-735/14 ir T-799/14 Jungtinė Karalystė Bendrojo Teismo prašo atmesti ieškinius.

Dėl teisės

- 44 Pirmiausia Bendrasis Teismas, remdamasis Procedūros reglamento 68 straipsnio 1 dalimi, nusprendė sujungti bylas T-735/14 ir T-799/14, kad būtų bendrai priimtas sprendimas.
- 45 Toliau reikia išnagrinėti Tarybos ginčijamus Bendrojo Teismo jurisdikcijos ir ieškinio priimtumo klausimus.

Dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos

- 46 Dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos nagrinėti prašymą panaikinti ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b–d punktus, 3 ir 4 dalis, 4 straipsnį, 4a straipsnį, 7 straipsnio 1 dalies a punktą ir III priedą Taryba savo atsakyme raštu į Teisingumo Teismo klausimą, pateiktame po to, kai buvo priimtas 2017 m. kovo 28 d. Sprendimas *Rosneft* (C-72/15, EU:C:2017:236), nurodė, kad jai nebekyla abejonių dėl Bendrojo Teismo jurisdikcijos pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą tikrinti šių nuostatų, išskyrus ginčijamo sprendimo 4 ir 4a straipsnius, teisėtumą.

- 47 Teisingumo Teismas yra patvirtinęs, kad šios nuostatos yra visuotinai taikomos, nes jomis siekiama uždrausti tiekti, perduoti arba eksportuoti tam tikrą įrangą, nurodytą ginčijamo sprendimo priede, ar teikti kitas susijusias paslaugas vykdant tam tikrų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektus Rusijoje, neatsižvelgiant į įmonių, galinčių naudotis šiomis technologijomis arba paslaugomis, pavadinimus ar skaičių ir nenurodant šiuo klausimu ieškovės pavadinimo. Taigi šios nuostatos nėra ribojamosios priemonės fiziniams ar juridiniams asmenims, kaip tai suprantama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą.
- 48 Be to, Taryba mano, kad to, jog ieškovė yra vienas iš dviejų pagrindinių Rusijos ūkio subjektų, naudojančių ginčijamo sprendimo 4 straipsnyje nurodytas technologijas, nepakanka, kad ši nuostata būtų tokio individualaus pobūdžio, kad ją būtų galima laikyti sprendimu, kuriame nustatomos jai taikomos ribojamosios priemonės, kaip tai suprantama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą.
- 49 Ieškovė ginčija šiuos argumentus ir teigia, kad bet kuriuo atveju Bendrasis Teismas turi jurisdikciją tikrinti visas ginčijamo reglamento nuostatas.
- 50 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą Teisingumo Teismas, taigi ir Bendrasis Teismas, turi jurisdikciją „priimti sprendimus dėl pagal šio [SESV] 263 straipsnio ketvirtojoje pastraipoje numatytas sąlygas pateiktų ieškinių, peržiūr[ėdamas] [ESS] V antraštinės dalies 2 skyriaus pagrindu Tarybos priimtų sprendimų, patvirtinančių ribojančias priemones, nukreiptas prieš fizinius ar juridinius asmenis, teisėtumą“.
- 51 Vis dėlto SESV 275 straipsnio pirmoje pastraipoje numatyta, kad „Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikcijai nepriklauso nuostatos dėl bendros užsienio ir saugumo politikos bei jų pagrindu priimti aktai“.
- 52 Remiantis jurisprudencija, ribojamosios priemonės kartu yra ir visuotinai taikomi aktai, kiek jomis draudžiama tam tikriems bendrai ir abstrakčiai apibrėžtiems adresatams suteikti ekonominių išteklių subjektams, nurodytiems šių aktų prieduose, ir yra individualūs sprendimai dėl šių subjektų (žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 102 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 53 Be to, svarbu priminti, kad, kiek tai susiję su aktais, priimtais remiantis nuostatomis dėl bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP), būtent dėl jų individualaus pobūdžio, kaip tai numatyta SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje, galima kreiptis į Sąjungos teismus (žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 103 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 54 Nepaisant aplinkybės, kad tokios priemonės taip pat gali būti individualiai taikomos kitiems trečiosios valstybės konkrečios pramonės subjektams, iš paties minėtų priemonių pobūdžio matyti, kad jeigu jų teisėtumas ginčijamas, joms remiantis SESV 275 straipsnio antra pastraipa turi būti galima taikyti Sąjungos teismo teisminę kontrolę (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 104 punktą).
- 55 Nagrinėjamu atveju reikia priminti, kad pagal ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b–d punktus ir 3 dalį visiems Sąjungos ūkio subjektams draudžiama vykdyti tam tikrų rūšių finansinius sandorius ar sudaryti tam tikrų rūšių susitarimus su šio sprendimo III priede išvardytais Rusijoje įsteigtais subjektais, kuriuos kontroliuoja valstybė arba kurių daugiau kaip 50 % akcijų yra valstybės nuosavybė, kurių apskaičiuotasis bendras turtas yra daugiau kaip 1 000 mlrd. Rusijos rublių (RUB) (apie 13 mlrd. EUR) ir kurie ne mažiau kaip 50 % apskaičiuotųjų pajamų 2014 m. rugsėjo 12 d. gavo iš žalios naftos arba naftos produktų pardavimo ar transportavimo, arba su bet kuriuo ne Sąjungoje įsteigtu juridiniu asmeniu, subjektu ar organizacija, kurio daugiau kaip 50 % akcijų yra šio sprendimo III priede nurodyto subjekto nuosavybė arba kuris veikia kuriai nors iš minėtų dviejų kategorijų priklausančio subjekto vardu ar jo nurodymu.

- 56 Taigi reikia konstatuoti, kad Taryba, nustačiusi ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b–d punktuose numatytus kriterijus, pagal kuriuos galima identifikuoti ieškovę, ir įtraukusi ją į to sprendimo III priedą, priėmė šiam konkrečiam juridiniam asmeniui skirtas ribojamąsias priemones.
- 57 Pagal ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 3 ir 4 dalis taip pat galima tiesiogiai identifikuoti ieškovę, nes jose daroma nuoroda į šio straipsnio 1 arba 2 dalyje nurodytus subjektus ir organizacijas, tarp jų – ieškovę.
- 58 Be to, ginčijamo sprendimo 7 straipsnyje taip pat aiškiai minimi ginčijamo sprendimo III priede išvardyti subjektai, tarp jų – ieškovė.
- 59 Tačiau dėl ginčijamo sprendimo 4 ir 4a straipsnių reikia konstatuoti, kad šių nuostatų teisėtumo kontrolė nepriklauso Bendrojo Teismo jurisdikcijai.
- 60 Iš tiesų šios nuostatos nėra skirtos identifikuotiems fiziniams ar juridiniams asmenims, bet taikomos visiems ūkio subjektams, dalyvaujantiems parduodant, tiekiant, perduodant ar eksportuojant įrangą, dėl kurios nustatyta pareiga gauti išankstinį leidimą, ir bendrai visiems susijusių paslaugų teikėjams. Šiomis aplinkybėmis ginčijamo sprendimo 4 ir 4a straipsniuose numatytos priemonės yra ne ribojamosios priemonės fiziniams ar juridiniams asmenims, kaip tai suprantama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą, bet visuotinai taikomos priemonės, dėl kurių nei Teisingumo Teismas, nei Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 97–99 punktus).
- 61 Šios išvados nekeičia tai, jog ieškovė nurodė, kad šias nuostatas ginčija tik tiek, kiek jos su ja susijusios, ar kad ji yra viena iš dviejų naftos bendrovių, turinčių veiklai Rusijos žemyniniame šelfe vykdyti reikalingus leidimus, todėl jų poveikis toks pats kaip jai taikytinų ribojamųjų priemonių. Tai, kad tos nuostatos taikytos ieškovei, nepakeičia jų, kaip visuotinai taikomų nuostatų, pobūdžio. Nagrinėjamu atveju „sprendimai, patvirtinantys ribojančias priemones, nukreiptas prieš fizinius ar juridinius asmenis“, kaip tai suprantama pagal SESV 275 straipsnio antrą pastraipą, įtvirtinti nuostatose, kuriomis ieškovės pavadinimas įtrauktas į ginčijamo sprendimo III priedą (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 104 punktą ir 2014 m. birželio 4 d. Sprendimo *Sina Bank / Taryba*, T-67/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:348, 39 punktą). Tai atitinka jurisprudenciją, pagal kurią, kiek tai susiję su aktais, priimtais remiantis nuostatomis dėl BUSP, būtent dėl jų individualaus pobūdžio, kaip tai numatyta SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje, galima kreiptis į Sąjungos teismus (žr. šio sprendimo 53 punktą).
- 62 Taigi darytina išvada, kad Bendrasis Teismas turi jurisdikciją nagrinėti ieškovės ieškinį dėl ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b–d punktų, 3 ir 4 dalių, III priedo ir 7 straipsnio 1 dalies a punkto (toliau – ginčijamo sprendimo ginčijamos nuostatos) panaikinimo, kiek jomis ieškovei nustatytos ribojamosios priemonės. Tačiau Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškinio dėl ginčijamo sprendimo 4 ir 4a straipsnių panaikinimo.
- 63 Bet kuriuo atveju pagal SESV 263 straipsnio pirmą pastraipą Bendrasis Teismas taip pat turi jurisdikciją nagrinėti ieškinį dėl ginčijamo reglamento panaikinimo, o to Taryba neginčija. Nors ginčijamu reglamentu siekiama įgyvendinti BUSP srityje priimtą ginčijamą sprendimą, jis nėra į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisdikciją nepatenkanti „nuostata dėl bendros užsienio ir saugumo politikos“, kaip tai suprantama pagal SESV 275 straipsnio pirmą pastraipą.

Dėl priimtimumo

- 64 Taryba teigia, kad ieškinys yra nepriimtinas, kiek tai susiję su ginčijamo reglamento 3, 3a straipsniais, 4 straipsnio 3 ir 4 dalimis, 5 straipsnio 2 dalies b–d punktais, 3 ir 4 dalimis, VI priedu ir 11 straipsnio 1 dalies a punktu ir kiek tai susiję su ginčijamo sprendimo ginčijamomis nuostatomis (toliau kartu –

ginčijamos nuostatos), nes nėra tenkinamos SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje, į kurią daroma aiški nuoroda SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje, numatytos ieškinio priimtumo sąlygos, visų pirma tiesioginės sąsajos su ieškove sąlyga.

- 65 Pirma, ginčijamos nuostatos nėra tiesiogiai susijusios su ieškove, nes jas turi įgyvendinti Sąjungos valstybių narių kompetentingos institucijos, kurios šiuo tikslu turi diskreciją. Pagal ginčijamo sprendimo 4 straipsnio 3 dalį būtent jos turi nustatyti, ar nagrinėjamos įrangos pardavimas, tiekimas, perdavimas ar eksportas arba atitinkamų paslaugų teikimas yra skirtas naftos žvalgybai ir gavybai giliuosiuose vandenyse ar Arktuje arba skalūnų naftos projektams Rusijoje vykdyti. Pagal ginčijamo reglamento 3 straipsnį ir 4 straipsnio 3 ir 4 dalis taip pat reikia gauti valstybių narių kompetentingų institucijų išankstinį leidimą tiekti ar eksportuoti tam tikras technologijas, skirtas naftos žvalgybai ir gavybai giliuosiuose vandenyse ar Arktuje arba skalūnų naftos projektams Rusijoje vykdyti, taip pat teikti techninę pagalbą, tarpininkavimo paslaugas arba finansavimą ar finansinę paramą, susijusią su šiomis technologijomis.
- 66 Be to, Taryba pažymi, kad priėmus ginčijamas nuostatas iš pradžių nebuvo nustatyta tiksli tam tikrų pagrindinių sąvokų reikšmė, tai buvo padaryta tik vėliau Sprendime 2014/872 ir Reglamente Nr. 1290/2014. Vis dėlto valstybių narių institucijos visada turėjo tam tikrą diskreciją.
- 67 Antra, Taryba, palaikoma Komisijos, teigia, kad ginčijamos nuostatos nėra tiesiogiai susijusios su ieškove, nes jos nedaro tiesioginio poveikio jos teisei padėčiai, kaip tai suprantama pagal jurisprudenciją. Nagrinėjamu atveju ginčijamose nuostatose numatyti eksporto ribojimai taikomi Sąjungos technologijų tiekėjams ir eksportuotojams ir susijusių paslaugų teikėjams, tačiau šie ribojimai netaikytini nei ieškovei, nei Rusijos naftos pramonei. Be to, šiomis nuostatomis nėra kaip nors draudžiama ieškovei vykdyti naftos žvalgybą ir gavybą giliuosiuose vandenyse ar Arktuje arba skalūnų naftos projektus Rusijoje. Nors ji nebegali iš Sąjungos tiekėjų įsigyti išvardytų technologijų, kurias galėtų panaudoti šiems projektams vykdyti, ir gauti susijusios techninės pagalbos ar finansinės paramos, tai nereiškia, kad jos teisei padėčiai daromas tiesioginis poveikis. Tokie patys argumentai taikytini ir kalbant apie ribojimus patekti į Sąjungos kapitalo arba naujų paskolų ar kreditų, kurių terminas viršija 30 dienų, rinkas.
- 68 Trečia, atsakydamos į Bendrojo Teismo klausimą Taryba ir Komisija nurodė, kad dėl ginčijamo reglamento 3 straipsnio ir 4 straipsnio 3 ir 4 dalių reikia patvirtinti įgyvendinamąsias priemones, nes juose numatyta išankstinio leidimo sistema. Taigi ieškovė turėtų įrodyti, kad šios nuostatos su ja susijusios ne tik tiesiogiai, bet ir konkrečiai, o nagrinėjamu atveju taip nėra.
- 69 Ieškovė ginčija šiuos argumentus.
- 70 Reikia atskirti ieškovės teisės pareikšti ieškinį dėl ginčijamo sprendimo ginčijamų nuostatų ir ginčijamo reglamento 5 straipsnio 2 dalies b–d punktų, 3 ir 4 dalių, VI priedo ir 11 straipsnio 1 dalies a punkto (toliau – nuostatos, susijusios su galimybe patekti į kapitalo rinką) klausimą ir ieškovės teisės pareikšti ieškinį dėl ginčijamo reglamento 3, 3a straipsnių ir 4 straipsnio 3 ir 4 dalių (toliau – ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais) klausimą.

– *Dėl ieškovės teisės pareikšti ieškinį dėl nuostatų, susijusių su galimybe patekti į kapitalo rinką*

- 71 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą kiekvienas fizinis ar juridinis asmuo gali pirmoje ir antroje pastraipose numatytomis sąlygomis pateikti ieškinį dėl jam skirtų aktų arba aktų, kurie yra tiesiogiai ir konkrečiai su juo susiję, ar dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktų, kurie tiesiogiai su juo susiję ir dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių. Taigi SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos antroje dalyje nurodoma, kad jei fizinis ar juridinis asmuo, kuris pareiškia ieškinį dėl panaikinimo, nėra ginčijamo akto adresatas, dėl ieškinio priimtumo keliamas reikalavimas, kad ieškovas būtų tiesiogiai ir konkrečiai su juo susijęs. Be to,

- Lisabonos sutartimi prie SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos buvo pridėta trečia dalis, kuria sušvelnintos fizinių ar juridinių asmenų pareikštų ieškinių dėl panaikinimo priimtinumą sąlygos. Šioje dalyje fizinių ar juridinių asmenų pareikštų ieškinių dėl panaikinimo priimtinumui nekeliamas reikalavimas dėl konkrečios sąsajos ir suteikiama teisė pareikšti ieškinius dėl „reglamentuojamojo pobūdžio teisės aktu“, dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių ir kurie tiesiogiai susiję su ieškovu (šiuo klausimu žr. 2013 m. spalio 3 d. Sprendimo *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:625, 56 ir 57 punktus).
- 72 Pirma, dėl tiesioginės sąsajos su ieškove sąlygos reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje nustatyta tiesioginės sąsajos su fiziniu ar juridiniu asmeniu sąlyga įvykdoma tik tuomet, kai ginčijama Sąjungos priemonė tiesiogiai veikia privataus asmens teisinę padėtį ir nepalieka jokios diskrecijos adresatams, atsakingiems už jos įgyvendinimą, esantį vien automatinio pobūdžio ir kylantį tik iš Sąjungos teisės normų, netaikant kitų tarpinių nuostatų (šiuo klausimu žr. 2008 m. kovo 13 d. Sprendimo *Komisija / Infront WM*, C-125/06 P, EU:C:2008:159, 47 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 73 Nagrinėjamu atveju reikia priminti, kad nuostatomis, susijusiomis su galimybe patekti į kapitalo rinką, draudžiama, be kita ko, visiems Sąjungos ūkio subjektams vykdyti tam tikrus finansinius sandorius arba sudaryti susitarimą su ginčijamo sprendimo III priede ar ginčijamo reglamento VI priede išvardytais Rusijoje įsteigtais subjektais, kuriuos kontroliuoja valstybė arba kurių daugiau kaip 50 % akcijų yra valstybės nuosavybė, kurių apskaičiuotasis bendras turtas yra daugiau kaip 1 000 mlrd. RUB ir kurie ne mažiau kaip 50 % apskaičiuotųjų pajamų 2014 m. rugsėjo 12 d. gavo iš žalios naftos arba naftos produktų pardavimo ar transportavimo (žr. šio sprendimo 17–20 punktus).
- 74 Taigi reikia konstatuoti, kad nuostatos, susijusios su galimybe patekti į kapitalo rinką, yra tiesiogiai susijusios su ieškove ir nepalieka jokios diskrecijos adresatams, atsakingiems už jų įgyvendinimą. Iš tiesų jose numatytos ribojamosios priemonės jai taikomos tiesiogiai ir iš karto sukelia pasekmių, nes ji yra subjektas, nurodytas ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b punkte, 3 dalyje ir ginčijamo reglamento 5 straipsnio 2 dalies b punkte, 3 dalyje, taip pat jos pavadinimas įtrauktas į ginčijamo sprendimo III priedą ir ginčijamo reglamento VI priedą. Šiuo klausimu nėra svarbu, kad šiomis nuostatomis ieškovei nedraudžiama vykdyti nurodytų sandorių už Sąjungos ribų. Iš tikrųjų neginčijama, kad nuostatomis, susijusiomis su galimybe patekti į kapitalo rinką, ieškovei nustatyti apribojimai patekti į Sąjungos kapitalo rinką.
- 75 Taip pat reikia atmesti Tarybos argumentus, kad nedaromas tiesioginis poveikis ieškovės teisei padėčiai, nes nuostatomis, susijusiomis su galimybe patekti į kapitalo rinką, nustatytos priemonės taikomos tik Sąjungoje įsteigtoms organizacijoms. Nors iš tikrųjų šiose nuostatose įtvirtinti draudimai pirmiausia taikytini Sąjungoje įsteigtoms kredito ir kitoms finansų įstaigoms, šiais draudimais siekiama daryti tiesioginį poveikį ir jis daromas subjektams, kaip antai ieškovei, kurių ekonominė veikla ribojama dėl šių jiems taikomų priemonių. Savaime suprantama, kad šias priemones turi taikyti Sąjungoje įsteigtos organizacijos, nes Sąjungos institucijų priimti aktai iš esmės netaikytini už Sąjungos teritorijos ribų. Tačiau tai nereiškia, kad subjektai, kuriems nuostatomis, susijusiomis su galimybe patekti į kapitalo rinką, daromas poveikis, nėra tiesiogiai susiję su jiems taikytinomis ribojamosiomis priemonėmis. Draudimas Sąjungos ūkio subjektams vykdyti tam tikrų rūšių sandorius su subjektais, įsteigtais ne Sąjungos teritorijoje, prilygsta draudimui šiems subjektams vykdyti nagrinėjamus sandorius su Sąjungos ūkio subjektais. Be to, jeigu būtų pritarta Tarybos teiginiui šiuo klausimu, tai reikštų, kad net asmeninių lėšų išaldymo atvejais į sąrašą įtraukti asmenys, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, nebūtų tiesiogiai susiję su tokiomis priemonėmis, nes jas turi taikyti visų pirma Sąjungos valstybės narės ir jų jurisdikcijai priklausantys fiziniai ar juridiniai asmenys.
- 76 Beje, Taryba šiuo klausimu nepagrįstai remiasi byla, kurioje priimta 2011 m. rugsėjo 6 d. Nutartis *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba* (T-18/10, EU:T:2011:419). Toje byloje Bendrasis Teismas nusprendė, kad 2009 m. rugsėjo 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1007/2009 dėl prekybos produktais iš ruonių (OL L 286, 2009, p. 36) turi poveikį tik tų ieškovų

teisinei padėčiai, kurie dalyvauja tiekiant į Sąjungos rinką produktus iš ruonių ir kuriems taikomas bendras draudimas tiekti šiuos produktus į rinką, skirtingai nei ieškovų, kurių veikla nėra susijusi su šių produktų tiekimu į rinką, arba tų, kurie patenka į Reglamentu Nr. 1007/2009 numatytos išimties taikymo sritį, atveju, nes iš esmės leidžiama tiekti į Sąjungos rinką produktus iš ruonių, kuriuos pragyvenimui tradiciškai medžioja inuitai ir kitos čiabuvių bendruomenės (šiuo klausimu žr. 2011 m. rugsėjo 6 d. Nutarties *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, T-18/10, EU:T:2011:419, 79 punktą). Vis dėlto nagrinėjamu atveju reikia konstatuoti, kad ieškovė veiklą vykdo nuostatose, susijusiose su galimybe patekti į kapitalo rinką, nurodytų finansinių paslaugų rinkoje, bet ne kurioje nors šių paslaugų pradinės ar galutinės grandies rinkoje, kaip teigia Taryba. Būtent dėl nuostatų, susijusių su galimybe patekti į kapitalo rinką, ieškovė negali vykdyti tam tikrų draudžiamų finansinių sandorių su Sąjungoje įsteigtomis organizacijomis, tačiau, nesant šių teisės nuostatų, ji turėjo teisę vykdyti tokius sandorius.

- 77 Taip pat reikia priminti, kad ginčijamo sprendimo 7 straipsnyje ir ginčijamo reglamento 11 straipsnyje numatyta, kad nebus tenkinami jokie su sutartimi arba sandoriu, kurių vykdymui tiesioginį arba netiesioginį, visapusišką arba dalinį poveikį turėjo šiuo sprendimu ar reglamentu nustatytos priemonės, susiję reikalavimai, jeigu juos pateikė, be kita ko, subjektas, nurodytas ginčijamo sprendimo III priede arba ginčijamo reglamento VI priede. Todėl reikia konstatuoti, kad šios nuostatos yra tiesiogiai susijusios su ieškove, nes ji yra vienas iš į priede pateiktą sąrašą įtrauktų subjektų, kurių procesinis veiksnumas buvo apribotas.
- 78 Taigi darytina išvada, kad nuostatos, susijusios su galimybe patekti į kapitalo rinką, yra tiesiogiai susijusios su ieškove.
- 79 Antra, nesant reikalo nagrinėti, ar dėl nuostatų, susijusių su galimybe patekti į kapitalo rinką, reikia patvirtinti įgyvendinamąsias priemones, reikia pažymėti, kad nagrinėjamu atveju yra įvykdytas ir reikalavimas dėl konkrečios sąsajos, numatytas SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje antruoju atveju.
- 80 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, į kurią daroma nuoroda SESV 275 straipsnio antroje pastraipoje, bet koks įtraukimas į asmenų ar subjektų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą suteikia šiam asmeniui ar subjektui teisę kreiptis į Sąjungos teismą, nes jo atžvilgiu toks įtraukimas prilygsta individualiam sprendimui (šiuo klausimu žr. 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 50 punktą; 2016 m. kovo 1 d. Sprendimo *National Iranian Oil Company / Taryba*, C-440/14 P, EU:C:2016:128, 44 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją ir 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 103 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 81 Kadangi nagrinėjamu atveju ieškovės pavadinimas yra paminėtas ginčijamo sprendimo III priedo ir ginčijamo reglamento VI priedo sąrašuose, nes ji priskiriama prie subjektų, kuriems taikomos to sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje ir ginčijamo reglamento 5 straipsnio 2 dalyje numatytos ribojamosios priemonės, ieškovė turi būti laikoma konkrečiai susijusia su šiomis priemonėmis.
- 82 Bet koks kitas sprendimas pažeistų SESV 263 straipsnio ir 275 straipsnio antros pastraipos nuostatas, taigi ir prieštarautų ESV sutartimi nustatytai teisminės gynybos sistemai, taip pat teisei į veiksmingą teisinę gynybą, įtvirtintai Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 2014 m. liepos 16 d. Sprendimo *National Iranian Oil Company / Taryba*, T-578/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:678, 36 punktą).
- 83 Taigi darytina išvada, kad ieškovės reikalavimas panaikinti nuostatose, susijusiose su galimybe patekti į kapitalo rinką, numatytas ribojamąsias priemones, kiek jos su ja susijusios, yra priimtinas.

– Dėl ieškovės teisės pareikšti ieškinį dėl ginčijamo reglamento nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais

- 84 Pirmiausia reikia priminti, kad Bendrasis Teismas neturi jurisdikcijos nagrinėti ieškinio dėl ginčijamo sprendimo nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais, būtent ginčijamo sprendimo 4 ir 4a straipsnių, panaikinimo, nes tai yra BUSP srityje priimtoms visuotinai taikomos priemonės (žr. šio sprendimo 59–62 punktus). Vis dėlto Bendrasis Teismas turi jurisdikciją nagrinėti atitinkamų ginčijamo reglamento nuostatų teisėtumą (žr. šio sprendimo 63 punktą).
- 85 Taigi reikia išnagrinėti, ar, atsižvelgiant į SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos nuostatas, ieškovė turi teisę pareikšti ieškinį dėl ginčijamo reglamento nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais (žr. šio sprendimo 71 punktą).
- 86 Šiuo klausimu, pirma, reikia konstatuoti, kad nors ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais, yra visuotinai taikomos nuostatos, jos yra tiesiogiai susijusios su ieškove.
- 87 Reikia priminti, kad pagal ginčijamo reglamento nuostatas, susijusias su eksporto ribojimais, „[r]eikalaujama išankstinio leidimo tiesiogiai arba netiesiogiai parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti II priede išvardytus Sąjungos arba kitokios kilmės objektus bet kuriam fiziniam arba juridiniam asmeniui, subjektui arba organizacijai Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą, arba bet kurioje kitoje valstybėje, jeigu tokie objektai skirti naudoti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą“ (3 straipsnio 1 dalis). Taip pat patikslinta, kad „[k]ompetentingos valdžios institucijos neišduoda leidimo parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti į II priedą įtrauktų objektų, jeigu jos turi pagrįstų priežasčių nustatyti [manyti], kad objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas yra skirti bet kurios iš 3 dalyje nurodytų kategorijų žvalgybos ir gamybos [gavybos] projektams“ (3 straipsnio 5 dalis). Pagal ginčijamo reglamento 3a straipsnį draudimas taikomas ir šiame straipsnyje išvardytoms susijusioms paslaugoms. Šio reglamento 4 straipsnio 3 ir 4 dalyse nustatyta, kad ta pati išankstinio leidimo procedūra, kaip ir numatyta 3 straipsnyje, taikoma teikiant „techninę pagalbą ar tarpininkavimo paslaugas, susijusias su II priede išvardytais objektais, ir tų objektų tiekimu, gamyba, priežiūra ir naudojimu“, ir „finansavimą arba finansinę paramą, susijusią su II priede nurodytais objektais, visų pirma įskaitant dotacijas, paskolas ir eksporto kredito draudimą“.
- 88 Taigi reikia konstatuoti, kad ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais, yra tiesiogiai susijusios su ieškove, nes ji Bendrajam Teismui pateiktais dokumentais įrodė, kad vykdo žvalgybos ir gamybos projektus Rusijoje, kaip antai numatytuosius ginčijamo reglamento 3 straipsnio 3 dalyje, t. y. naftos žvalgybą ir gamybą vandenyse didesniame nei 150 metrų gylyje, naftos žvalgybą ir gamybą jūros teritorijoje į šiaurę nuo Šiaurės poliaračio arba projektus, kuriuos vykdant tikimasi pagaminti naftos iš šaltinių, esančių skalūnų formacijose naudojant hidraulinio ardymo metodą (toliau – netradiciniai projektai), o ne kurioje nors jų pradinės ar galutinės grandies rinkoje (žr. šio sprendimo 76 punkte nurodytą jurisprudenciją).
- 89 Dėl to, kad buvo priimtoms ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais, ieškovė faktiškai ir teisiškai negali sudaryti su Sąjungos ūkio subjektais naujų sutarčių ar reikalauti vykdyti po 2014 m. rugpjūčio 1 d. sudarytas sutartis dėl ginčijamo reglamento II priede nurodytų objektų, jeigu jie skirti netradiciniams projektams vykdyti. Be to, ji turi prašyti išankstinio leidimo dėl sutarčių, kurioms taikoma įgytų teisių apsauga, ir sutarčių dėl leistino objektų naudojimo ir turi jį gauti (ginčijamo reglamento 3 straipsnio 1 dalis ir 5 dalies antra pastraipa, 3a straipsnio 2 dalis ir 4 straipsnio 3 dalis).
- 90 Toliau dėl Tarybos argumento, kad nacionalinės institucijos turi diskreciją, todėl ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais, nėra tiesiogiai susijusios su ieškove, reikia pažymėti, kad nors šiomis nuostatomis nustatoma išankstinio leidimo sistema, pagal kurią šios institucijos turi įgyvendinti numatytus draudimus, jos iš tikrųjų neturi jokios diskrecijos šiuo klausimu.

- 91 Pavyzdžiui, ginčijamo reglamento 3 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad kompetentingos institucijos „neišduoda“ leidimo parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti į II priedą įtrauktų objektų, jeigu jos turi pagrįstų priežasčių manyti, kad šių objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas yra skirti bet kurios iš to paties straipsnio 3 dalyje nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti. Taigi tik atlikus vien išankstinį faktinių aplinkybių vertinimą, kurio gali imtis nacionalinės institucijos, nustatoma, ar nurodytas sandoris yra susijęs su objektais, skirtais bet kurios iš 3 dalyje nurodytų kategorijų netradiciniams projektams vykdyti. Vis dėlto jos negali išduoti leidimo, jeigu turi pagrįstų priežasčių manyti, kad yra būtent taip.
- 92 Tas pats pasakytina apie ginčijamo reglamento 4 straipsnio 3 ir 4 dalis, pagal kurias tam tikroms techninės pagalbos ar tarpininkavimo, finansavimo arba finansinės paramos paslaugoms, susijusioms su II priede išvardytomis technologijomis, teikti reikia gauti atitinkamos institucijos išankstinį leidimą, nes numatyta, kad kai prašoma išduoti leidimus, šio reglamento 3 straipsnis ir visų pirma jo 2 ir 5 dalys taikomi *mutatis mutandis*.
- 93 Ginčijamo reglamento 3a straipsnis taip pat nepalieka jokios diskrecijos nacionalinėms institucijoms, nes jame nustatyta, kad draudžiama tiesiogiai ar netiesiogiai teikti susijusias paslaugas, reikalingas ginčijamo reglamento 3 straipsnio 3 dalyje nurodytų kategorijų žvalgybos ir gavybos projektams vykdyti Rusijoje, įskaitant jos išskirtinę ekonominę zoną ir žemyninį šelfą. Be to, Taryba pripažino, kad dėl šios nuostatos nereikia patvirtinti jokių įgyvendinamųjų priemonių, o tai neabejotinai reiškia, kad nacionalinėms institucijoms nebelieka jokios diskrecijos.
- 94 Taigi darytina išvada, kad ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais, yra tiesiogiai susijusios su ieškove.
- 95 Tačiau Taryba ir Komisija, atsakydamos į Bendrojo Teismo per posėdį pateiktą klausimą, nurodė, kad tiesioginės sąsajos sąvoka, kaip ji suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtą pastraipą, BUSP srityje turėtų būti aiškinama siauriau nei kitose Sąjungos veiklos srityse, kaip antai konkurencijos teisės ar valstybės pagalbos.
- 96 Vis dėlto tokiam pasiūlymui negalima pritarti.
- 97 SESV 263 straipsnio ketvirtoje pastraipoje numatytos priimtimumo sąlygos yra vienodos visiems fizinių ar juridinių asmenų pareikštiems ieškiniams dėl Sąjungos teisės aktų, nesvarbu, kokia teisės akto rūšis ar sritis. Nors iš tikrųjų pagal jurisprudenciją fizinio ar juridinio asmens tiesioginės sąsajos su Sąjungos teisės aktu sąlyga įvykdoma tik tuomet, kai ginčijamas aktas daro tiesioginį poveikį šio asmens teisei padėčiai, neretai, vadovaujantis jurisprudencija, priimami privačių asmenų ieškiniai, kuriuose reikalaujama panaikinti Sąjungos teisės aktus, kurie ieškovams sukelia ne teisinių pasekmių siaurąją prasme, o tik faktinių pasekmių, pavyzdžiui, dėl to, kad yra tiesiogiai susiję su ieškovo kaip ūkio subjektais, konkuruojančiais su kitais ūkio subjektais. Taigi, siekiant nustatyti tiesioginę sąsają su asmeniu, reikia atsižvelgti ne tik į Sąjungos teisės akto poveikį jo teisei padėčiai, bet ir į faktines pasekmes šiam asmeniui, kurios turi būti didesnės nei tik netiesioginės pasekmės, o tai kiekvienu konkrečiu atveju reikia nustatyti atskirai, atsižvelgiant į nagrinėjamo Sąjungos teisės akto norminių turinį (šiuo klausimu žr. generalinės advokatės J. Kokott išvados byloje *Inuit Tapiriit Kanatami ir kt. / Parlamentas ir Taryba*, C-583/11 P, EU:C:2013:21, 70–72 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 98 Antra, reikia išnagrinėti, ar ginčijamo reglamento nuostatose, susijusiose su eksporto ribojimais, yra numatytos įgyvendinamosios priemonės.
- 99 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal jurisprudenciją norint įvertinti, ar dėl reglamentuojamojo pobūdžio teisės akto reikia patvirtinti įgyvendinamąsias priemones, būtina remtis asmens, siekiančio pasinaudoti teise pareikšti ieškinį pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos paskutinę sakinio dalį,

pozicija. Taigi nesvarbu, ar dėl nagrinėjamo akto reikia patvirtinti įgyvendinamąsias priemones kitiems asmenims (2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Telefónica / Komisija*, C-274/12 P, EU:C:2013:852, 30 punktas).

- 100 Nagrinėjamu atveju, kaip Taryba ir Komisija pripažino per posėdį, nėra akivaizdu, ar pati ieškovė galėtų prašyti nacionalinių institucijų išduoti leidimą ir ar ji galėtų nacionaliniuose teismuose ginčyti sprendimą išduoti ar atsisakyti išduoti tokį leidimą, visų pirma kalbant apie sandorius, susijusius su netradiciniais projektais, t. y. „parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti į II priedą įtraukt[us] objekt[us], jeigu jos turi pagrįstų priežasčių nustatyti [manyti], kad objektų pardavimas, tiekimas, perdavimas arba eksportas yra skirti bet kurios iš 3 dalyje nurodytų kategorijų žvalgybos ir gamybos [gavybos] projektams“ (ginčijamo reglamento 3 straipsnio 5 dalis). Tas pats pasakytina apie ginčijamo reglamento 3a straipsnyje nurodytas susijusias paslaugas.
- 101 Todėl, priešingai, nei posėdyje teigė Taryba, negalima konstatuoti, jog dėl šių nuostatų reikia patvirtinti įgyvendinamąsias priemones ieškovei vien dėl to, kad ji, nacionaliniuose teismuose siekdama apskūsti kompetentingų nacionalinių institucijų sprendimus, gali paprašyti savo kontrahentų, įsteigtų Sąjungoje, šioms institucijoms pateikti prašymus išduoti leidimą.
- 102 Be to, kaip nurodė ieškovė atsakydama į Bendrojo Teismo klausimą, net jeigu būtų daroma prielaida, kad gali būti prašoma išduoti leidimą, tokį prašymą bus galima tik atmesti pagal ginčijamo reglamento 3 straipsnio 5 dalį, 3a straipsnį ir 4 straipsnio 3 ir 4 dalis, jeigu jis bus susijęs su sandoriais dėl netradicinių projektų, nurodytų šio reglamento 3 straipsnio 3 dalyje. Tokiu atveju būtų nenatūralu arba neproporcinga reikalauti, kad ūkio subjektas prašytų priimti įgyvendinamąjį aktą vien dėl to, kad galėtų jį ginčyti nacionaliniuose teismuose, kai akivaizdu, kad toks prašymas neabejotinai bus atmestas, nes jis nebuvo pateiktas įprastomis sąlygomis (šiuo klausimu žr. 2016 m. sausio 14 d. Sprendimo *Doux / Komisija*, T-434/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:7, 59–64 punktas).
- 103 Taigi reikia konstatuoti, kad ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais, yra reglamentuojamojo pobūdžio nuostatos, dėl kurių nereikia patvirtinti įgyvendinamųjų priemonių, kaip tai suprantama pagal SESV 263 straipsnio ketvirtos pastraipos trečią atvejį. Tad ieškovė turėjo tik įrodyti, kad šios nuostatos su ja tiesiogiai susijusios, o ji nagrinėjamu atveju tai padarė. Vadinas, jos ieškinys turi būti pripažintas priimtiniu ir dėl ginčijamo reglamento nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais.
- 104 Darytina išvada, kad ieškinys yra priimtinas tiek, kiek jis pareikštas dėl nuostatų, susijusių su galimybe patekti į kapitalo rinką, ir ginčijamo reglamento nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais.

Dėl esmės

- 105 Byloje T-735/14 ieškovė nurodo tris pagrindus, grindžiamus, pirma, pareigos motyvuoti pažeidimu, antra, tinkamo teisinio pagrindo nebuvimu ir, trečia, proporcingumo principo ir pagrindinių teisių pažeidimu.
- 106 Byloje T-799/14 ieškovė nurodo keturis pagrindus, grindžiamus, pirma, pareigos motyvuoti pažeidimu, antra, ginčijamo reglamento nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais, ir nuostatų, susijusių su galimybe patekti į kapitalo rinką, tinkamo teisinio pagrindo nebuvimu, trečia, 1994 m. birželio 24 d. pasirašyto Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo, nustatančio Europos Bendrijų bei jų valstybių narių ir Rusijos Federacijos partnerystę, Europos Bendrijų patvirtinto 1997 m. spalio 30 d. Tarybos ir Komisijos sprendimu 97/800/EAPB, EB, Euratomas (OL L 327, 1997, p. 1, toliau – ES ir Rusijos partnerystės susitarimas), pažeidimu ir, ketvirta, proporcingumo principo ir pagrindinių teisių pažeidimu.

Dėl bylose T-735/14 ir T-799/14 nurodyto pirmojo pagrindo, grindžiamo motyvavimo trūkumu

- 107 Nurodydama pirmąjį pagrindą abiejose sujungtose bylose ieškovė teigia, kad buvo pažeistas SESV 296 straipsnis, nes ginčijamas sprendimas ir ginčijamas reglamentas (toliau – ginčijami aktai) nėra pakankamai teisiškai motyvuoti. Ji mano, kad šiais aktais nustatytos sankcijos yra neįprastos priemonės, todėl turėjo būti pateikti išsamūs motyvai. Tačiau ginčijamuose aktuose net nebandyta paaiškinti, kodėl netradiciniams projektams taikomos tikslinės ribojamosios priemonės. Dauguma šių projektų yra vystymo etape ir Rusijos vyriausybė apmokestinamąjį pelną iš jų gaus tik ne anksčiau kaip po dvidešimties metų. Be to, nepaaiškinta, kodėl ginčijamo reglamento nuostatose, susijusiose su eksporto ribojimais, numatytos įrangos kategorijos turėtų būti laikomos „didesnės rizikos“ prekėmis ir technologijomis.
- 108 Dėl nuostatų, susijusių su galimybe pateikti į kapitalo rinką, ieškovė taip pat mano, kad iš ginčijamų aktų motyvų negalima suprasti, kaip jos padės pasiekti nurodytą šių aktų tikslą – daryti spaudimą Rusijos vyriausybei. Be to, Tarybos atsiliepime į ieškinį nurodyti motyvai yra pateikti pavėluotai ir bet kuriuo atveju negali pagrįsti priešasčių, dėl kurių ieškovei buvo nustatyti šie ribojimai.
- 109 Ieškovė taip pat nurodo, kad nepateikta jokių motyvų nei dėl būtino jos ir Rusijos vyriausybės ryšio, nei dėl ribojamųjų priemonių proporcingumo ar jų poveikio jos pagrindinėms teisėms, o dėl to dar sudėtingiau ginčyti šių priemonių teisėtumą. Šis motyvų trūkumas sudaro akivaizdų kontrastą motyvams, pateikiamiems asmenims ir subjektams, kuriems taikomos kitos ribojamosios priemonės, kaip antai lėšų išaldymas. Būtų nepriimtina ir iš esmės būtų pažeistas teisinės valstybės principas, jeigu būtų pripažinta, kad Taryba gali priimti bet kokios rūšies ribojamąsias priemones, nepateikdama jokių pagrįstų motyvų.
- 110 Taryba, palaikoma Komisijos ir Jungtinės Karalystės, ginčija šiuos argumentus.
- 111 Pagal SESV 296 straipsnio antrą pastraipą „[t]eisės aktuose nurodomi juos priimti paskatinę motyvai“. Be to, Chartijos, kuri, remiantis ESS 6 straipsnio 1 dalimi, turi tokią pačią teisinę galią kaip ir Sutartys, 41 straipsnio 2 dalies c punkte nurodyta, kad teisė į gerą administravimą, be kita ko, apima „administracijos pareigą pagrįsti savo sprendimus“.
- 112 Pagal suformuotą jurisprudenciją SESV 296 straipsnyje ir Chartijos 41 straipsnio 2 dalies c punkte reikalaujamas motyvavimas turi būti pritaikytas prie ginčijamo akto pobūdžio ir jo priėmimo aplinkybių. Jis turi aiškiai ir nedviprasmiškai parodyti aktą priėmusios institucijos argumentus, kad suinteresuotasis asmuo galėtų sužinoti priimtose priemonėse motyvus, o kompetentingas teismas – vykdyti kontrolę. Reikalavimas motyvuoti turi būti vertinamas atsižvelgiant į konkretaus atvejo aplinkybes (žr. 2016 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Ben Ali / Taryba*, T-200/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:216, 94 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; šiuo klausimu taip pat žr. 2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Almaz-Antey Air and Space Defence / Taryba*, T-255/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:25, 56 punktą).
- 113 Motyvuojant nereikalaujama tiksliai nurodyti visų reikšmingų faktinių ir teisinių aplinkybių, nes tai, ar akto motyvai yra pakankami, turi būti vertinama atsižvelgiant ne tik į jo tekstą, bet ir į priėmimo aplinkybes bei visas atitinkamą sritį reglamentuojančias teisės normas. Konkrečiai kalbant, viena vertus, asmens nenaudai priimtas aktas yra pakankamai motyvuotas, jeigu priimtas suinteresuotajam asmeniui žinomomis aplinkybėmis, leidžiančiomis jam suprasti nustatytos priemonės reikšmę. Kita vertus, akto motyvavimo tikslumas turi būti proporcingas faktinėms akto priėmimo galimybėms, techninėms sąlygoms ar terminui, per kurį jis turi būti priimtas (žr. 2016 m. balandžio 14 d. Sprendimo *Ben Ali / Taryba*, T-200/14, nepaskelbtas Rink., EU:T:2016:216, 95 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; šiuo klausimu taip pat žr. 2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Almaz-Antey Air and Space Defence / Taryba*, T-255/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:25, 56 punktą).

- 114 Atsižvelgiant į šią jurisprudenciją, reikia atskirti atvejus, kai pateikiami ginčijamų aktų motyvai dėl visuotinai taikomų nuostatų, ir atvejus, kai jie pateikiami dėl nuostatų, kurios ieškovės atveju priskirtinos prie konkrečiam asmeniui skirtų ribojamųjų priemonių.
- 115 Iš tiesų dėl visuotinai taikomų nuostatų, kaip antai ginčijamo reglamento nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais, Taryba pagrįstai teigia, kad motyvuose gali būti nurodyta tik, pirma, bendra situacija, lėmusi jų priėmimą, ir, antra, bendri tikslai, kurių jomis siekiama (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 120 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 116 Tačiau dėl nuostatų, susijusių su galimybe patekti į kapitalo rinką, reikia priminti, kad šios nuostatos ieškovei tiek, kiek su ja susijusios, yra ribojamosios priemonės, skirtos konkrečiam asmeniui (žr. šio sprendimo 56 ir 81 punktus).
- 117 Jurisprudencijoje šiuo klausimu nurodoma, kad Tarybos priimto akto, kuriame nustatoma ribojamoji priemonė, motyvuose turi būti nurodytas ne tik šios priemonės teisinis pagrindas, bet taip pat specifinės ir konkrečios priežastys, dėl kurių Taryba, įgyvendindama savo diskreciją, mano, jog tokia priemonė turi būti taikoma suinteresuotajam asmeniui (žr. 2014 m. liepos 3 d. Sprendimo *National Iranian Tanker Company / Taryba*, T-565/12, EU:T:2014:608, 38 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją; šiuo klausimu taip pat žr. 2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Almaz-Antey Air and Space Defence / Taryba*, T-255/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:25, 55 punktą).
- 118 Būtent atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia išnagrinėti, ar šiuo atveju Taryba įvykdė savo pareigą pakankamai teisiškai motyvuoti ginčijamas nuostatas.
- 119 Pirma, konkrečiai dėl ginčijamo reglamento nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais, reikia priminti, kad visos nagrinėjamos priemonės buvo priimtose ieškovei žinomomis šio sprendimo 2–16 punktuose nurodytomis tarptautinės įtampos aplinkybėmis, kurios susiklostė iki ginčijamų aktų priėmimo. Iš ginčijamo sprendimo 1–8 konstatuojamųjų dalių ir ginčijamo reglamento 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad ginčijamų aktų tikslas – padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir skatinti taikiai spręsti krizę. Be to, ginčijamo sprendimo 12 konstatuojamojoje dalyje patikslinta, kad turėtų būti draudžiama parduoti, tiekti, perduoti arba eksportuoti tam tikras didesnės rizikos prekes ir technologijas, jeigu jos yra skirtos giliavandenei naftos žvalgybai ir gavybai, naftos žvalgybai ir gavybai Arktyje arba skalūnų naftos projektams. Vadinasi, ginčijamuose aktuose apibūdinama bendra padėtis, dėl kurios jie buvo priimti, ir bendrieji tikslai, kurių jais siekiama (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 123 punktas).
- 120 Antra, dėl nuostatų, susijusių su galimybe patekti į kapitalo rinką, reikia priminti, kad jose numatytos ribojamosios priemonės ieškovei, nes jos pavadinimas įtrauktas į ginčijamo sprendimo III priedą ir ginčijamo reglamento VI priedą, kiek tai susiję su draudžiama veikla, nurodyta atitinkamai ginčijamo sprendimo 1 straipsnio 2 dalies b–d punktuose ir ginčijamo reglamento 5 straipsnio 2 dalies b–d punktuose.
- 121 Taigi Tarybos argumentą, kad nagrinėjamu atveju netaikytini jurisprudencijoje nustatyti kriterijai, susiję su pareiga motyvuoti aktus, kuriais nustatomos konkrečiam asmeniui skirtos ribojamosios priemonės, reikia atmesti.
- 122 Vis dėlto reikia konstatuoti, kad „specifinės ir konkrečios priežastys“, dėl kurių Taryba, įgyvendindama savo diskreciją, manė, jog tokios priemonės turi būti taikomos ieškovei, kaip tai suprantama pagal nurodytą jurisprudenciją, nagrinėjamu atveju atitinka kriterijus, kurie yra įtvirtinti nuostatose, susijusiose su galimybe patekti į kapitalo rinką.

- 123 Kadangi ieškovė yra vienas iš nurodytų subjektų, būtent subjektų, „įsteigt[ų] Rusijoje, kuriuos kontroliuoja valstybė arba kurių daugiau kaip 50 % akcijų yra valstybės nuosavybė, kurių apskaičiuotasis bendras turtas yra daugiau kaip 1 trilijonas Rusijos rublių ir kurie ne mažiau kaip 50 % apskaičiuotųjų pajamų 2014 m. rugsėjo 12 d. gauna iš žalios naftos arba naftos produktų pardavimo arba transportavimo“, neturi būti reikalaujama jokių papildomų motyvų dėl jos pavadinimo įtraukimo į ginčijamų aktų priedus.
- 124 Šiuo klausimu reikia pažymėti, jog tai, kad priimant keliems asmenims taikytinas ribojamąsias priemones remiamasi tais pačiais argumentais, nereiškia, kad šie argumentai negali būti pakankamai konkretūs motyvai dėl kiekvieno atitinkamo asmens (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba*, T-256/11, EU:T:2014:93, 115 punktą).
- 125 Tačiau ieškovė teigia, kad Taryba turėjo pateikti specifines priežastis, dėl kurių buvo nurodytas naftos sektorius ir kodėl ginčijamų priemonių tikslas gali būti pasiektas jas taikant šiam sektoriui.
- 126 Vis dėlto reikia priminti, kad motyvuojant nereikalaujama tiksliai nurodyti visų reikšmingų faktinių ir teisinių aplinkybių (žr. šio sprendimo 113 punktą). Taigi Taryba neturėjo pateikti papildomų motyvų, kuriais pagrįstų savo sprendimą nustatyti tam tikriems ekonomikos sektoriams taikomas ribojamąsias priemones ir uždrausti eksportuoti tam tikras „didesnės rizikos“ prekes ir paslaugas. Be to, klausimas, ar tokios priemonės atitinka BUSP tikslus ir ar jos yra tinkamos ir būtinos, kad šie tikslai būtų pasiekti, labiau yra jų nagrinėjimo iš esmės dalykas.
- 127 Taip pat reikia pažymėti, kad ieškovė, būdama didžiausias Rusijos naftos sektoriaus ūkio subjektas, kurio, priimant Sprendimą 2014/512, didžioji dalis kapitalo priklausė, nors ir netiesiogiai, Rusijos valstybei, negalėjo pagrįstai nežinoti priežasčių, dėl kurių Taryba priėmė jai skirtas tikslines priemones. Remiantis tikslu padidinti Rusijos Federacijos veiksmų Ukrainoje sąnaudas, Sprendimo 2014/512 1 straipsnio 2 dalies b punkte nustatyti apribojimai tam tikriems Rusijos valstybės kontroliuojamiems naftos sektoriaus subjektams, atsižvelgiant į, be kita ko, bendrą jų turtą, kuris vertinamas daugiau kaip 1 000 mlrd. RUB. Kadangi, beje, politinė situacija minėtų priemonių priėmimo momentu ir naftos sektoriaus svarba Rusijos ekonomikai buvo plačiai žinomi, Tarybos pasirinkimą priimti šios pramonės sektoriaus dalyviams skirtas ribojamąsias priemones galima lengvai suprasti atsižvelgiant į minėtuose aktuose nurodytą tikslą (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 124 punktą).
- 128 Taigi darytina išvada, kad Taryba pakankamai motyvavo ginčijamus aktus, todėl pirmąjį pagrindą, nurodytą bylose T-735/14 ir T-799/14, reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl bylose T-735/14 ir T-799/14 nurodyto antrojo pagrindo, grindžiamo tinkamo teisinio pagrindo nebuvimu

- 129 Ieškovė teigia, kad SESV 215 straipsniu, pagal kurį Taryba gali nustatyti trečiosioms valstybėms skirtas ekonomines sankcijas, galima remtis, kai privatiems asmenims ir subjektams jos skiriamos tik išimtinėmis aplinkybėmis, jeigu yra pakankamas ryšys tarp, pirma, subjekto, kuriam skirtos sankcijos, ir atitinkamos trečiosios valstybės vyriausybės ir, antra, subjekto, kuriam taikytina priemonė, ir priemonės tikslo. Šie principai kyla ir iš 2005 m. gruodžio 2 d. Tarybos ribojamųjų priemonių (sankcijų) pagal Sąjungos BUSP įgyvendinimo ir įvertinimo gairių. Tačiau šios sąlygos nagrinėjamu atveju nėra tenkinamos.
- 130 Pirma, ieškovės ryšiai su Rusijos vyriausybe yra nepakankami, nes ji nėra Rusijos valstybės vardu veikiantis subjektas ir nedalyvauja įgyvendinant viešąją valdžią, taip pat neteikia viešosios paslaugos kontroliuojama valdžios institucijų. Aplinkybė, kad ieškovė yra pagal privatinę teisę įsteigta bendrovė,

priklausanti grupei *Gazprom*, kurios 50,23 % akcijų priklauso Rusijos valstybei, šiuo aspektu nepakankama. Be to, negalima daryti prielaidos dėl ryšių su Rusijos vyriausybe egzistavimo nesuteikus galimybės atitinkamam subjektui pateikti savo nuomonę šiuo klausimu.

- 131 Antra, ginčijamuose aktuose nėra kaip nors atskleistas reikalaujamas ryšys tarp subjektų, kuriems skirtos ribojamosios priemonės, ir šių priemonių tikslo. Sunku suprasti, kaip ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais, kurios taikomos netradiciniams projektams, arba nuostatos, susijusios su galimybe patekti į kapitalo rinką, gali padėti siekti ginčijamų aktų tikslų. Taryba negali visiškai savavališkai nustatyti tokių priemonių, kurios daro didelę žalą nurodytiems subjektams ir jų prekybos partneriams Sąjungoje.
- 132 Taryba, palaikoma Komisijos ir Jungtinės Karalystės, ginčija šiuos argumentus.
- 133 Pirma, dėl ieškovės argumento, kad nagrinėjamu atveju netenkinama pakankamo ryšio su Rusijos vyriausybe sąlyga, iš pradžių reikia pažymėti, jog SESV 215 straipsnyje numatyta, kad, pirma, kai sprendimas, priimtas pagal ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių, numato „ekonominių ir finansinių santykių su viena ar keletu trečiųjų šalių visišką nutraukimą ar dalinį apribojimą“, Taryba priima reikiamas priemones ir, antra, kai pagal ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyrių priimtas sprendimas taip numato, Taryba gali priimti „ribojančias priemones, nukreiptas prieš fizinius ar juridinius asmenis, grupes ar nevalstybinius subjektus“. Taigi SESV 215 straipsnio 2 dalyje numatyta galimybė priimti ribojamąsias priemones nevalstybiniams subjektams, siekiant įgyvendinti remiantis ES sutarties V antraštinės dalies 2 skyriumi priimtą sprendimą BUSP srityje.
- 134 Kaip pažymėta, nuostatos, susijusios su galimybe patekti į kapitalo rinką, yra ieškovei nustatytos ribojamosios priemonės (žr. šio sprendimo 56 ir 81 punktus). Taigi, kiek tai susiję su šiomis priemonėmis, ieškovė negali pagrįstai teigti, kad jos būtina turi būti nustatytos subjektams, kurie yra pakankamai susiję su Rusijos vyriausybe.
- 135 Toliau dėl ginčijamo reglamento nuostatų, susijusių su eksporto ribojimais, reikia priminti, kad šių priemonių tikslas yra ne nubausti tam tikrus subjektus dėl jų ryšių su padėtimi Ukrainoje, bet taikyti ekonomines sankcijas Rusijos Federacijai siekiant padidinti jos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir skatinti taikiai spręsti krizę.
- 136 Kadangi šios priemonės taikomos konkrečiam ekonomikos sektoriui dėl jo svarbos Rusijos ekonomikai arba jo ryšio su Rusijos Federacijos veiksmais, kuriais siekiama destabilizuoti padėtį Ukrainoje, nereikalaujama, kad įmonės, kurioms skirtos priemonės, būtų Rusijos valstybės įmonės (šiuo klausimu žr. 2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Almaz-Antey Air and Space Defence / Taryba*, T-255/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:25, 135 punktą).
- 137 Šiuo klausimu ieškovė negali naudingai remtis 2012 m. kovo 13 d. Sprendimu *Tay Za / Taryba* (C-376/10 P, EU:C:2012:138). Tiesa, tame sprendime Teisingumo Teismas priminė, kad „trečiosios šalies“ sąvoka, kaip ji suprantama pagal EB 60 ir 301 straipsnius, kurie iš esmės atitinka SESV 215 straipsnio 1 dalį, gali apimti tokios šalies vadovus ir su šiais vadovais susijusius arba tiesiogiai ar netiesiogiai jų kontroliuojamus privačius asmenis ir subjektus (žr. 2012 m. kovo 13 d. Sprendimo *Tay Za / Taryba*, C-376/10 P, EU:C:2012:138, 43 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją). Jis konstatavo, kad nusprendęs, jog galima preziumuoti, kad įmonių vadovų šeimos nariai gauna naudos iš šių vadovų užimamų pareigų, todėl taip pat gauna naudos iš vyriausybės ekonominės politikos, taigi kad tarp apeliančio ir Mianmaro karinio režimo yra pakankamas ryšys, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą (šiuo klausimu žr. 2012 m. kovo 13 d. Sprendimo *Tay Za / Taryba*, C-376/10 P, EU:C:2012:138, 71 punktą).

- 138 Vis dėlto reikia priminti, kad byloje, kurioje priimtas 2012 m. kovo 13 d. Sprendimas *Tay Za / Taryba* (C-376/10 P, EU:C:2012:138), Tarybos priimtos ribojamosios priemonės buvo grindžiamos 2006 m. balandžio 27 d. Tarybos bendrąja pozicija 2006/318/BUSP, atnaujinančia ribojančias priemones Birmai (Mianmarui) (OL L 116, 2006, p. 77). Šiomis priemonėmis buvo numatyta, be kita ko, išaldyti Mianmaro vyriausybės narių ir su jais susijusių fizinių ar juridinių asmenų, subjektų ar organizacijų lėšas ir ekonominius išteklius. Apelianto Pye Phyo Tay Za pavardė, nurodant, kad jis yra „Tay Za sūnus“, buvo įtraukta į Bendrosios pozicijos 2006/318 II priedo J antraštinėje dalyje „Asmenys, gaunantys naudos iš vyriausybės ekonominės politikos“ pateiktą asmenų, kuriems taikomos ribojamosios priemonės, sąrašą (2012 m. kovo 13 d. Sprendimo *Tay Za / Taryba*, C-376/10 P, EU:C:2012:138, 4–11 punktai). Taigi toje byloje reikėjo nustatyti, ar Bendrasis Teismas ir Taryba galėjo pagrįstai daryti išvadą, kad P. Ph. Tay Za, kaip Tay Za įmonės vadovo šeimos narys, galėjo būti laikomas gaunančiu asmeninės naudos iš vyriausybės ekonominės politikos, todėl, remiantis Bendrojoje pozicijoje 2006/318 nustatytais pagrindiniais kriterijais, galėjo būti laikomas susijusiu su šiuo režimu. Vis dėlto Teisingumo Teismas nesuabejojo galimybe nustatyti ekonomines sankcijas trečiosioms valstybėms ir nereikalavo, kad subjektai, kuriems tokios priemonės daro poveikį, nors nėra konkrečiai jiems skirtos, būtų „valstybės vardu veikiantys subjektai“, kaip teigia ieškovė.
- 139 Priešingai, iš jurisprudencijos matyti, kad Taryba turi plačią diskreciją, kai nustato ribojamųjų priemonių dalyką, ir taip ypač yra, kai tokiomis priemonėmis numatomas, kaip nustatyta SESV 215 straipsnio 1 dalyje, ekonominių ir finansinių santykių su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis visiškas nutraukimas ar dalinis apribojimas (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 132 punktas). Bet kuri tokios rūšies priemonė dėl savo esmės turi poveikį teisei į nuosavybę ir laisvei užsiimti profesine veikla, taip sukeldama žalą šalims, kurios visiškai nėra atsakingos dėl padėties, lėmusios priemonės nustatymą (šiuo klausimu žr. 1996 m. liepos 30 d. Sprendimo *Bosphorus*, C-84/95, EU:C:1996:312, 22 punktą).
- 140 Bet kuriuo atveju, net darant prielaidą, kad reikia nustatyti ryšį tarp subjektų, kuriems tariamai skirtos nagrinėjamos ribojamosios priemonės, ir Rusijos vyriausybės, pakanka pažymėti, kad ieškovė, kurios daugiau kaip 50 % akcijų priklauso, nors ir netiesiogiai, Rusijos valstybei, turi būti laikoma Rusijos valstybės kontroliuojama įmone. Šiuo klausimu neturi reikšmės tai, kad ieškovė nėra valstybės vardu veikiantis subjektas, kaip tai suprantama pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją (šiuo klausimu žr. 2013 m. rugsėjo 6 d. Sprendimo *Bank Melli Iran / Taryba*, T-35/10 ir T-7/11, EU:T:2013:397, 71 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), nes nereikalaujama, kad ieškovė būtų subjektas, dalyvaujantis įgyvendinant viešąją valdžią arba teikiantis viešąją paslaugą kontroliuojamas valdžios institucijų, tam, kad remiantis SESV 215 straipsnio 1 dalimi Tarybos nustatytos ekonominės sankcijos jai galėtų daryti poveikį.
- 141 Antra, dėl tariamo ryšių tarp nagrinėjamo atveju nustatytų priemonių ir ginčijamais aktais siekiamų tikslų nebuvimo reikia priminti, kad pagal suformuotą jurisprudenciją Taryba turi plačią diskreciją dėl aplinkybių, į kurias reikia atsižvelgti priimant sprendimą, kuriuo remiantis pagal ESS 29 straipsnį ir SESV 215 straipsnį nustatomos ekonominių ir finansinių sankcijų priemonės. Kadangi vertindamas tokių priemonių nustatymą pateisinančius įrodymus, faktus ir aplinkybes Sąjungos teismas negali pakeisti Tarybos vertinimo, jo vykdoma kontrolė turi apsiriboti patikrinimu, ar buvo laikytasi procedūros ir motyvavimo taisyklių, ar tikslios faktinės aplinkybės ir ar nebuvo akivaizdžios faktinių aplinkybių vertinimo klaidos ir piktnaudžiavimo įgaliojimais. Ši ribota kontrolė pirmiausia taikytina vertinant su tinkamumu susijusius argumentus, kuriais grindžiamos tokios priemonės (žr. 2017 m. sausio 25 d. Sprendimo *Almaz-Antey Air and Space Defence / Taryba*, T-255/15, nepaskelbtas Rink., EU:T:2017:25, 95 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 142 Nagrinėjamo atveju iš ginčijamo sprendimo 1–8 konstatuojamųjų dalių ir ginčijamo reglamento 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad šių aktų tikslas – padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir

skatinti taikiai spręsti krizę. Toks tikslas dera su siekiu palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, remiantis Sąjungos išorės veiksmų tikslais, kurie nurodyti ESS 21 straipsnyje (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 115 punktą).

- 143 Kaip yra pažymėjęs Teisingumo Teismas, priešingai, nei teigia ieškovė, tarp aplinkybės, kad ribojamosios priemonės Rusijos naftos sektoriaus įmonėms taikomos atsižvelgiant į, be kita ko, bendrą jų turtą, kuris vertinamas daugiau kaip 1 000 mlrd. RUB, turint omenyje šio sektoriaus svarbą Rusijos ekonomikai, ir nagrinėjamų ribojamųjų priemonių tikslo padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir skatinti taikiai spręsti krizę, egzistuoja loginis ryšys (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 147 punktą).
- 144 Trečia, dėl ieškovės argumento, kad ginčijamo reglamento nuostatos, susijusios su eksporto ribojimais, taikomos tik netradiciniams naftos sektoriaus projektams, o ne apskritai naftos sektoriui, iš kurio Rusijos ekonomika tebe gauna dideles pajamas, reikia pažymėti, jog Taryba, jei mano esant tinkama, gali nustatyti ribojimus įmonėms, veikiančioms specifiniuose Rusijos ekonomikos sektoriuose, kuriuose Sąjungos kilmės gaminiai, technologijos ar paslaugos ypač svarbūs. Iš tiesų tai, kad buvo pasirinktos įmonės ar sektoriai, priklausantys nuo aukštųjų technologijų arba žinių, kurias daugiausia galima rasti Sąjungoje, atitinka tikslą užtikrinti nagrinėjamų ribojamųjų priemonių veiksmingumą ir išvengti, kad šios priemonės prarastų poveikį į Rusiją importuojant jas galinčius pakeisti gaminius, technologijas ar paslaugas iš trečiųjų valstybių (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 132 punktą).
- 145 Šios išvados negali paneigti aplinkybė, kad Rusijos valstybė iš netradicinių projektų, kuriems taikomos kai kurios iš šių priemonių, artimiausiu metu negaus pajamų, nes darydama neigiamą poveikį naftos sektoriuje veikiančių subjektų, kuriems taikomos šios priemonės, investicijoms ir būsimoms pajamoms Taryba galėjo pagrįstai tikėtis, kad tai padės daryti spaudimą Rusijos vyriausybei ir padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas.
- 146 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, antrąjį pagrindą, nurodytą byloje T-735/14 ir T-799/14, reikia atmesti kaip nepagrįstą.

Dėl byloje T-799/14 nurodyto trečiojo pagrindo, grindžiamo ES ir Rusijos partnerystės susitarimo pažeidimu

- 147 Nurodydama trečiąjį pagrindą, pateiktą tik byloje T-799/14, ieškovė teigia, kad buvo pažeistos ES ir Rusijos partnerystės susitarimo 52 straipsnio 5 ir 9 dalys, 98 straipsnio 1 dalis ir 36 straipsnis. Šios nuostatos yra tiesioginio veikimo, nes jose nustatyti pakankamai aiškūs ir tikslūs įpareigojimai, kurių vykdymas arba veikimas nepriklauso nuo kito vėlesnio akto priėmimo.
- 148 Pirma, ieškovė mano, kad nuostatos, susijusios su galimybe patekti į kapitalo rinką, pažeidžia ES ir Rusijos partnerystės susitarimo 52 straipsnio 5 dalį, kurioje nustatyta, kad „kapitalo judėjimui ir su juo susijusiems einamiesiems mokėjimams tarp [Sąjungos] ir Rusijos nuolatinių gyventojų Šalys neįveda jokių naujų apribojimų ir nesugriežtina galiojančių priemonių“. Antra, minėtos nuostatos prieštarauja ES ir Rusijos partnerystės susitarimo 52 straipsnio 9 daliai, kurioje nustatyta, kad Sąjunga ir Rusija „viena kitai suteikia didžiausio palankumo režimą einamųjų mokėjimų ir kapitalo judėjim[o] laisvės ir mokėjimo būdų atžvilgiu“. Trečia, nuostata dėl reikalavimų netenkinimo prieštarauja šio susitarimo 98 straipsnio 1 daliai, pagal kurią Sąjunga turi „užtikrinti, kad [Rusijos] fiziniai ir juridiniai asmenys dėl jos piliečių galėtų nedisk[ri]minuojami kreiptis [į Sąjungos] kompetentingus teismus ir administracinius organus apginti asmenines teises ir savo nuosavybės teises [savo asmens ir daiktines teises], įskaitant su intelektine, pramonine ir komercine nuosavybe susijusias teises“. Ketvirta, eksporto

ribojimai pažeidžia ES ir Rusijos partnerystės susitarimo 36 straipsnį, kuriame taip pat numatyta didžiausio palankumo statuso nuostata, kiek tai susiję su sąlygomis, darančiomis poveikį tarpvalstybinių paslaugų teikimui.

- 149 Taryba, palaikoma Komisijos ir Jungtinės Karalystės, ginčija šiuos argumentus.
- 150 Dėl ES ir Rusijos partnerystės susitarimo Teisingumo Teismas yra konstatavęs, kad su trečiosiomis valstybėmis sudaryto Sąjungos susitarimo nuostata taikoma tiesiogiai, jei atsižvelgiant į jos tekstą, susitarimo tikslą ir pobūdį joje nustatytas aiškus ir tikslus įpareigojimas, kurio vykdymas arba veikimas nepriklauso nuo kito vėlesnio akto priėmimo (2005 m. balandžio 12 d. Sprendimo *Simutenkov*, C-265/03, EU:C:2005:213, 21 punktą).
- 151 Šiuo atveju, netgi darant prielaidą, kad ieškovės nurodytos nuostatos yra tiesiogiai taikomos ir kad nagrinėjamos ribojamosios priemonės neatitinka kai kurių šių nuostatų, pagal ES ir Rusijos partnerystės susitarimo 99 straipsnį bet kuriuo atveju leidžiama jas priimti. Iš tiesų remiantis šio susitarimo 99 straipsnio 1 dalies d punktu jokia šio susitarimo nuostata netrukdo jo šaliai imtis priemonių, kurias ji laiko būtinomis, siekiant apginti savo esminius saugumo interesus, be kita ko, karo ar karo grėsmę keliančios didelės tarptautinės įtampos metu arba siekiant vykdyti įsipareigojimus, kuriuos prisiėmė taikai ir tarptautiniam saugumui palaikyti (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 110 ir 111 punktus).
- 152 Nagrinėjamu atveju, kaip matyti iš ginčijamo reglamento 2 konstatuojamosios dalies, ginčijamuose aktuose įtvirtintomis ribojamosiomis priemonėmis siekta skatinti taikiai spręsti krizę Ukrainoje. Toks tikslas dera su siekiu palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, remiantis Sąjungos išorės veiksmų tikslais, kurie nurodyti ESS 21 straipsnyje (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 115 punktą).
- 153 Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į Tarybos plačią diskreciją šioje srityje, ji galėjo laikyti, kad, siekiant apsaugoti esminius Sąjungos saugumo interesus, taip pat išlaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, kaip tai suprantama pagal ES ir Rusijos partnerystės susitarimo 99 straipsnį, buvo būtina priimti nagrinėjamas ribojamąsias priemones (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 116 punktą).
- 154 Taigi trečiąjį pagrindą, nurodytą byloje T-799/14, reikia atmesti.

Dėl byloje T-735/14 nurodyto trečiojo pagrindo ir byloje T-799/14 nurodyto ketvirtojo pagrindo, grindžiamų proporcingumo principo ir ieškovės pagrindinių teisių pažeidimu

- 155 Ieškovė teigia, kad, pirma, pažeistos Chartijos 16 ir 17 straipsniuose užtikrinamos laisvė užsiimti verslu ir teisė į nuosavybę ir, antra, pažeistas Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatytas proporcingumo principas, kuris yra bendrasis Sąjungos teisės principas. Pagal šį principą bet kuria Sąjungos teisės akte numatyta priemone turi būti siekiama teisėto tikslo, ji turi būti tinkama šiam tikslui pasiekti, būtina ir nesukelti nepatogumų, neproporcingų iš šios priemonės gaunami naudai. Nagrinėjamu atveju ginčijamose nuostatose nustatytos sankcijos, skirtos būtent ieškovės netradiciniams projektams, nors ji nei buvo kaltinama padariusi nusikalstamą veiką, nei turėjo galimybę pateikti savo nuomonę, o tai reikalauja dar griežtesnės kontrolės atsižvelgiant į pagrindines teises ir proporcingumo principą.
- 156 Taryba, palaikoma Komisijos ir Jungtinės Karalystės, ginčija šiuos argumentus.
- 157 Ieškovės teigimu, pagal ginčijamus aktus taikomomis priemonėmis yra neproporcingai ribojamos jos pagrindinės teisės, saugomos, be kita ko, pagal Chartijos 16 ir 17 straipsnius, nes šios priemonės jai sudaro kliūčių laisvai užsiimti ekonomine veikla ir šis jos teisių apribojimas nėra būtinas ar tinkamas Tarybos tikslams pasiekti.

- 158 Pirma, reikia priminti, kad pagal Chartijos 16 straipsnį „[l]aisvė užsiimti verslu pripažįstama pagal Sąjungos teisę ir nacionalinius teisės aktus bei praktiką“.
- 159 Antra, Chartijos 17 straipsnio 1 dalyje numatyta:
- „Kiekvienas turi teisę valdyti teisėtai įgytą nuosavybę, ja naudotis, disponuoti ir palikti paveldėtojams. Nuosavybė negali būti atimta, išskyrus atvejus, kai tai yra būtina visuomenės poreikiams ir tik įstatymo nustatytais atvejais bei sąlygomis laiku ir teisingai už ją atlyginant. Nuosavybės naudojimą gali reglamentuoti įstatymai, kiek tai būtina atsižvelgiant į bendruosius interesus.“
- 160 Iš tiesų neginčytina, kad ribojamosiomis priemonėmis, kaip antai nagrinėjamosiomis šioje byloje, ribojamos ieškovės teisės, kurias ji turi pagal Chartijos 16 ir 17 straipsnius (šiuo klausimu pagal analogiją žr. 2016 m. rugsėjo 22 d. Sprendimo *NIOC ir kt. / Taryba*, C-595/15 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:721, 50 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 161 Vis dėlto ieškovės nurodytos pagrindinės teisės nėra absoliučios, todėl gali būti apribotos Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje nustatytais sąlygomis (šiuo klausimu žr. 2013 m. lapkričio 28 d. Sprendimo *Taryba / Manufacturing Support & Procurement Kala Naft*, C-348/12 P, EU:C:2013:776, 121 punktą ir 2014 m. vasario 27 d. Sprendimo *Ezz ir kt. / Taryba*, T-256/11, EU:T:2014:93, 195 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 162 Šiuo klausimu reikia priminti, kad Chartijos 52 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad, pirma, „[b]et koks <...> Chartijos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės“ ir, antra, „[r]emiantis proporcingumo principu, apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos pripažintus bendrus interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti“.
- 163 Taigi, kad atitiktų Sąjungos teisę, nagrinėjamas pagrindinių teisių įgyvendinimo apribojimas turi atitikti trigubą sąlygą. Pirma, apribojimas turi būti numatytas įstatymo. Kitaip tariant, nagrinėjama priemonė turi turėti teisinį pagrindą. Antra, apribojimu turi būti siekiama Sąjungos pripažinto bendrojo intereso tikslo. Trečia, apribojimas neturi būti pernelyg didelis. Viena vertus, jis turi būti būtinas ir proporcingas siekiamam tikslui. Kita vertus, negali būti pažeistas nagrinėjamos teisės arba laisvės „pagrindinis turinys“, t. y. esmė (žr. 2016 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Rotenberg / Taryba*, T-720/14, EU:T:2016:689, 170–173 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 164 Reikia konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju šios trys sąlygos įvykdytos.
- 165 Pirma, nagrinėjamos ribojamosios priemonės yra „numatytos įstatymo“, nes įtvirtintos, be kita ko, visuotinai taikomuose aktuose, kurie turi aiškų teisinį pagrindą Sąjungos teisėje ir yra pakankamai motyvuoti (žr. šio sprendimo 111–128 punktus).
- 166 Antra, iš ginčijamo sprendimo 1–8 konstatuojamųjų dalių ir ginčijamo reglamento 2 konstatuojamosios dalies matyti, kad šių aktų tikslas – padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas ir skatinti taikiai spręsti krizę. Toks tikslas dera su siekiu palaikyti taiką ir tarptautinį saugumą, remiantis Sąjungos išorės veiksmų tikslais, kurie nurodyti ESS 21 straipsnyje (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 115 punktas).
- 167 Trečia, dėl proporcingumo principo reikia priminti, kad pagal jį, kaip bendrąją Sąjungos teisės principą, reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamų teisės aktų siekiamiems tikslams pasiekti. Todėl, esant galimybei rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai ribojančią, o sukelti nepatogumai neturi būti neproporcingi nurodytiems tikslams (žr. 2016 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Rotenberg / Taryba*, T-720/14, EU:T:2016:689, 178 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 168 Šiuo klausimu jurisprudencijoje pažymėta, kad proporcingumo principo laikymosi teisinės kontrolės klausimu reikia pripažinti plačią Sąjungos teisės aktų leidėjo diskreciją srityse, kuriose jis turi priimti politinio, ekonominio ir socialinio pobūdžio sprendimus ir atlikti sudėtingus vertinimus. Todėl tik akivaizdžiai netinkama šiose srityse priimta priemonė, palyginti su tikslu, kurio kompetentinga institucija ketina siekti, gali turėti įtakos tokios priemonės teisėtumui (žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 146 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 169 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad tarp ginčijamų aktų turinio ir jais siekiamo tikslo egzistuoja pagrįstas ryšys. Iš tiesų, kadangi šis tikslas yra, be kita ko, padidinti Rusijos Federacijos veiksmų, kuriais siekiama pakenkti Ukrainos teritoriniam vientisumui, suverenitetui ir nepriklausomybei, sąnaudas, sprendimas sutelkti dėmesį į didžiausią naftos sektoriaus ūkio subjektą, kurio, beje, didžiausia kapitalo dalis priklauso Rusijos valstybei, nuosekliai atitinka minėtą tikslą ir bet kuriuo atveju negali būti laikomas akivaizdžiai netinkamu, palyginti su juo siekiamu tikslu (2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 147 punktas).
- 170 Be to, tiesa, kad ribojamosios priemonės dėl savo esmės turi poveikį teisei į nuosavybę ir laisvei užsiimti profesine veikla, taip sukeldamos žalos šalims, kurios visiškai nėra atsakingos dėl padėties, lėmusios sankcijų nustatymą. Toks yra *a fortiori* tikslinių ribojamųjų priemonių poveikis subjektams, kuriems jos skirtos (žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 149 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 171 Vis dėlto reikia pažymėti, kad ginčijamais aktais siekiamų tikslų svarba, t. y. Ukrainos teritorinio vientisumo, suvereniteto ir nepriklausomybės apsauga, taip pat taikaus krizės šioje šalyje sprendimo skatinimas, kuriuos apima platesnis tikslas išsaugoti taiką ir tarptautinį saugumą, remiantis ESS 21 straipsnyje nustatytais Sąjungos išorės veiksmų tikslais, gali pateisinti neigiamas, netgi sunkias, pasekmes tam tikriems ūkio subjektams, kurie visiškai nėra atsakingi dėl padėties, lėmusios sankcijų nustatymą (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 149 ir 150 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 172 Tokiomis aplinkybėmis ir, be kita ko, atsižvelgiant į Tarybos reaguojant į krizę Ukrainoje priimtų ribojamųjų priemonių progresyvų intensyvėjimą kišimasis į ieškovės laisvę užsiimti verslu ir teisę į nuosavybę negali būti laikomas neproporcingu (šiuo klausimu žr. 2017 m. kovo 28 d. Sprendimo *Rosneft*, C-72/15, EU:C:2017:236, 150 punktą).
- 173 Nors, kaip teigia ieškovė, jos partneriai ir kontrahentai galėjo būti priversti su ja nutraukti savo verslo santykius – jos netradicinių projektų naftos srityje vykdymas buvo atidėtas – ir šios priemonės galėjo turėti neigiamą poveikį ieškovės akcininkų ir jos patronuojančiosios bendrovės teisei į nuosavybę, būtent to ginčijamais aktais nustatytais priemonėmis ir siekiama, todėl jos teisės į nuosavybę ir teisės užsiimti ekonomine veikla apribojimais šiuo aspektu negali būti laikomi neproporcingais.
- 174 Taigi byloje T-735/14 nurodytą trečiąjį pagrindą, byloje T-799/14 nurodytą ketvirtąjį pagrindą ir visą ieškinį reikia atmesti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 175 Pagal Procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį iš pralaimėjusios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos, jei laimėjusi šalis to reikalavo. Kadangi ieškovė pralaimėjo bylą, be savo bylinėjimosi išlaidų, ji turi padengti Tarybos bylinėjimosi išlaidas pagal Tarybos pateiktus reikalavimus.
- 176 Be to, remiantis Procedūros reglamento 138 straipsnio 1 dalimi, į bylą įstojusios valstybės narės ir institucijos padengia savo bylinėjimosi išlaidas. Taigi Komisija ir Jungtinė Karalystė kiekviena padengia savo bylinėjimosi išlaidas.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (šeštoji kolegija)

nusprendžia:

- 1. Sujungti bylas T-735/14 ir T-799/14, kad būtų bendrai priimtas sprendimas.**
- 2. Atmesti ieškinį.**
- 3. *Gazprom Neft PAO* padengia savo bylinėjimosi išlaidas ir iš jos priteisiamos Europos Sąjungos Tarybos bylinėjimosi išlaidos.**
- 4. Europos Komisija ir Jungtinė Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystė kiekviena padengia savo bylinėjimosi išlaidas.**

Berardis

Spielmann

Csehi

Paskelbtas 2018 m. rugsėjo 13 d. viešame teismo posėdyje Liuksemburge.

Parašai